National Library
Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, OCTOBER 16, 1986

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL KOLMAPÄEVAL
JA REEDEL

Nr. 77 (3276) XXXV aastakäik

Reedel, 17. oktoobril 1986 — Friday, October 17, 1986

Üksiknumbri hind 70 centi

Enne konverentsi...

...ja pärast.

Toronto Eesti Seltsi

SÜGISPIDU

laup., 15. nov. 1986. a. algusega kell 7 õhtul
Toronto Eesti Maja suures saalis

Eeskava: RITMIKA VÕIMLEJAD
Tantsuks: VOLLI GUSTAVSONI orkester

Einelaud ☆ Loterii ☆ Baar

Laudade ettetellimine juhatuse liikmetelt ja neljapäeviti Eesti Maja kohvikus.

Eesti Invaliide Toetav Naisring Torontos

MOENÄITUS

pühapäeval, 2. nov. 1986 kell 3 p.l.
Eesti Maja suures saalis

Kaastegevad: Irene Loosberg
Asta Ballstadt
G. Iltali trio
Leena Kimsto lavadekoratsioon

Pääse $10.—. Eeltellimine pr. E. Moks tel. 622-4757

Reikjaviki tippkonverents lõppes

Mõlemad pooled süüdistavad teineteist

President Reagan ütles oma äsjases raadiokõnes Washingtonist, et ta ei kavatse kaubelda USA vabaduse üle ega müüa maha nii oma maa kui ka terve Lääne-maailma tulevikku.

Kuid ta kinnitas, et tippkonverentsist oli siiski veidi kasu, kuigi mingit kokkulepet ei suudetud saavutada. N. Liit lubas kärpida kõiki oma raketijõude, alates pikamaa nn. „ballistilistest" rakettidest kuni taktikaliste rakettideni, mida Varssavi-pakti sõjajõud Euroopa lahinguväljade jaoks varuks hoiavad.

Kuid vastutasuks soovis seltsimees Gorbatshov, et peale täieliku tuuma-alase desarmeerimise peaks USA ka keelustama oma „strateegilise kaitsealgatuse" (SDI) uurimis- ja katsetustööd. Ning kui Reagan sellest keeldus, keeldus ka Gorbatshov igasugusest desarmeerimisest.

„Me ei jäta maha oma põhimõtteid, millega me Reikjavikki läksime", kuulutas president Reagan. „Me eelistame halvale kokkuleppele üldse mitte mingit kokkulepet."

Tass kirjutas et nurjaläinud tippkonverents „heidab eredat valgust USA valitseva kildkonna kangekaelsetele imperialistlikele püüdlustele." Gorbatshov ise ei ole tippkonverentsi käiku kommenteerinud. Ta ei öelnud ka midagi varemlubatud tippkonverentsist USA-s, mis kas käesoleval või järgmisel aastal pidi toimuma.

„Strateegiline kaitsealgatus on USA kindlustuspoliis, et N. Liit tõepoolest oma desarmeerimislubadusi peab," väitis Reagan. „Sellist poliisi on meil tingimata tarvis, kui N. Liit peaks, nagu nad minevikus sageli on teinud, mitte kokkuleppe sätetest kinni pidama". Kuid ta oli optimistlik tulevikuvõimaluste suhtes. „Me panime oma ideed lauale, avalikkusele näha, ning nad ei lähe sealt ära ... oleme valmis jätkama seda, mis pooleli jäi, kui N. Liit peaks oma meelt muutma... Seepärast on alati lootusi rahukokkuleppe saavutamiseks.

Kuid nemad peavad uue algatuse tegema. Ma ütlesin Gorbatshovile otsekohe, et ma lubasin ameerika rahvale: SDI programmi üle ei kavatse ma kaubelda."

Vahepeal on maailma avaliku arvamise esindajate — see tähendab, pressi ja muu meedia esindajate hulgas kuulda nurisemisi, et Reagan olevat oma kangekaelsuse tõttu kaotanud rahuvõimaluse, mida naeratav Gorbotshov olevat olnud talle nõus pakkuma. „Miks oli tal tarvis seda SDI-d pressida, mis nagunii ei eksisteeri ja mida paljude teadlaste poolt võimatuks peetakse?" ütlevad nad.

Selle vastu võidakse küsida: „Kui SDI võimatu on, siis miks on N. Liit selle pärast nii mures? Aga kui see ka võimalik oleks — SDI süsteem on ju ainult mõeldud ballistiliste pikamaarakettide tõrjeks, seega ainult kaitseks — miks peak-

(Järg lk. 12)

EESTI ABISTAMISKOMITEE ja EHATARE ühine

LOTERII

toimub EHATARES
25. oktoobril 1986 kell 1 p.l.

Kõik teretulnud!

T. E. Aiandusklubi

neljap., 23. okt., 1986
kell 7.30 õ.
Eesti Majas

loeng — MÄRTIN LEPIK

„SIBULLILLI AASTARING!"

Valguspildid

Kõik teretulnud!

Kõik kutsutud

hiidlaste traditsioonilisele

MARDIPEOLE

laupäeval, 8. novembril 1986 kell 7 õhtul
Toronto Eesti Maja suurde saali!

Esinevad Eha Luik ja „Külakaja" rahvapillimehed
Tantsuks mängib „Kaja" orkester - Einelaud - Baar - Loterii

Tere tulemast maski-kostüümides! Pääsmed @ $10:—
Tellida: E. Liik — 421-1139

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Arvi Tinits. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00. esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080

Kaisa Randpere poliitvangina

N. Liit jätkab kolme-aastase kinni pidamist

Ühendriikide suurlehe „The Philadelphia Inquirer'i" korrespondent Steve Goldstein on hiljaaegu külastanud Tallinna ja avaldas 27-ndal septembril lehe esimesel leheküljel artikli Rootsi põgenenud vanematest lahutatud väikelapse Kaisa Randpere juhtumist, pealkirjaga „3 aastat vana ja poliitiline vang N. Liidus".

Teatavasti siirdusid Kaisa vanemad Valdo Randpere ja Leila Miller, olles augusti alul 1984 grupireisil Soomes, salaja Rootsi kus neile anti võimude poolt poliitilist asüüli. Korrespondent Goldstein külastas nüüd Tallinnas Kaisa Randpere emapoolset vanaema Hilja Uusküla kes on hoolitsenud väikelapse eest. Nõukogude võimud on korduvalt keeldunud luba andmast perekonna taasühendamiseks. Goldstein nimetab Kaisat „poliitvangiks" ja pantvangiks.

Hilja Uusküla seletas ameerika ajakirjanikule, et varsti pärast tütre ja väimehe lahkumist vallandati teda töökohalt, millele järgnesid korduvad ülekuulamised KGB poolt, postisaadetiste ja telefonikõnede segamine ning „paariaks" muutumine naabrite hulgas. Ka tema abikaasa lasti töölt lahti, kusjuures meest ähvardati vangistamisega fabritseeritud varguse süüdistuse alusel.

Nüüd kardab Hilja Uusküla, et siis kui tal lõpeb raha, võetakse Kaisa tema käest ja saadetakse vaestelastekodusse. „KGB ütles mulle, et kui ma jätkan rääkimist saadavad nad mind vaimuhaiglasse," ütles vanaema tõlgi läbi väliskorrespondendile, kes kirjutab, et mitmed ameerika poliitikud ja teiste läänеriikide ametikandjad on üritanud kaasa aidata Randperede perekonna taasühendamisele kuid senini ilma eduta. Valdo Randpere seletas ajakirjanikule telefoniintervjuus, et septembris 1985 ütles üks nõukogude konsulaarametnik Stokholmis talle tütre kohta järgmist: „Teie ei näe teda kunagi enam."

Korrespondent Goldstein kirjeldab pikemas artiklis üksikasjalikult Randperede juhtumit. Stokholmis asuv abielupaar seletab: Nõukogude võimud arvasid alguses, et nad pöörduvad Tallinna tagasi. Kui seda ei juhtunud, süüdistas keegi nõukogude ametikandja Valdo Randperet anti-kommunistlike avalduste tegemises. Talle öeldi, et kõik antakse andeks kui ta tuleks nõukogude konsulaati Stokholmis ja kirjutaks alla avaldusele, milles ta ütleks, et temapoolsed sammud olid põhjustatud Luure Keskagentuuri surve poolt. „Siis me arutame, kuidas Te võiksite olla kasulikud oma maale. Ja siis me vaatame mida teha Kaisa puhul", oli öeldud Randperele. Randpere keeldus ja nõukogude võimud on sellest peale avaldamas pidevat survet mahajäänutele.

Vanaema Hilja Uusküla kõneles kiires eesti keeles ameerika ajakirjanikuga oma Tallinna korteris, tekitades niiviisi raskusi tõlgile. Ta hääl oli elavaloomuline, siis vihane ja lõpuks murtud nuuksumisest kirjeldades viimast kahte rasket aastat. Vanaema ütles, et Randpere telefonikõnesid Stokholmist jälgitakse hoolikalt nõukogude võimude poolt. Siis kui ta helistab varem kokkulepitud päeval, öeldakse talle mõnikord, et keegi ei vasta. Kuid nad on alati kodus nendel päevadel, ootamas kõnet, ütles Hilja Uusküla.

Ta seletab ajakirjanikule, et ta ei karda enda pärast, vaid ainult võimude ähvardusi, laps tema käest ära võtta. Töökohad kaotanud Uusküla elavad praegu ühelt sugulaselt saadud pärandussummast, mis nende arvestuste kohaselt peaks piisama veel kaheks aastaks. Üks Norras elunev sugulane abistab neid riietuse saadetistega.

„Ma olen õnnelik, et nad lahkusid, õnnelik, et nad on vabas maailmas," ütles Hilja Uusküla ameerika ajakirjanikule. „Eestlased võivad kannatada veel 500

(Järg lk. 3)

Moskvat ei saa usaldada

N. Liidu kommunistliku partei peasekretär Mihhail Gorbatshov on viimasel ajal puistanud nagu külluse-sarvest igasuguseid ettepanekuid ida ja lääne vaheliseks koostööks ja tuumarelvastuse vähendamiseks. Läänes ei oska isegi kõige paremad eksperdid hinnata ja mõistatada, mis peitub tegelikult nende ettepanekute taga, kuna peasekretäri üldsõnalisest ettepanekust detailide juurde asumisel selgub, et venelased on väga kitsid vastastikuste kompromisside saavutamiseks järelandmiste tegemisega ning on küünte ja hammastega valmis teisi vee alla suruma ja oma pead vee peale tõstma.

Üheks suuremaks probleemiks Kremli esindajatega kokkulepete sõlmimisel on usalduse küsimus, kuna vene kommunistliku rezhiimi senine ajaloorada on üle külvatud lõhki käristatud paberiribadega, mis varem olid olnud pühalikult ja pidulikult allakirjutatud lepingud, kuid mis Kremli poliitbüroo ühel või teisel venelaste huvidest lähtuvatel põhjustel jalgade alla on tallanud. Eriti problemaatiline on Kremli kommunistlike valitsejate usaldamine sel juhul kui päevakorral on tuumarelvade vastastikuse vähendamise ettepanekud. Siis kerkib paratamatult esiplaanile vastastikuse kontrolli rakendamise küsimus ning seda kontrolli ei saa teostada ainuüksi maakera luuresatelliitidega üle N. Liidu suure ja laialdase territooriumi lennates, vaid selleks on vaja ka koha peal käia ning ühte ja teist oma silmadega päris ligidalt vaadata.

Venelased teavad seda. Ja nad teavad ka seda, et Ühendriigid ei lõpeta kergel käel katseid tuumarelvadega. Nad teevad seda tõenäoliselt ainult siis, kui nad on täiesti kindlad, et punaarmee tuumalaengute katsepaikades neid ninapidi ei veeta. N. Liidu kaitsejõudude staapides ning poliitbüroos on Stokholmi konverentsi kogemuste põhjal ka selge, et läänemaailm ei taha, vaatamata oma naiivsusele, sõlmida venelastega ilma vastava kontrollita kokkuleppeid suuremate väeosade liikumise kohta vastastikuse informatsiooni andmiseks. Moskvale on siiski praegu elu küsimuseks tuumarelvade katsete lõpetamine, kuna Gorbatshov oma leitnantidega on hirmul, et kui ameeriklased oma „tähtede sõja" katseid jatkavad, siis on nad ühel päeval mitte ainult maailmaruumi vaid ka maakera peremehed ja seda tuleb katsuda iga hinna eest vältida.

Ja nii näemegi, et Moskvast kostavad nüüd leebed hääled tuumarelvastuse ja vägede liikumise kohta kontrolli teostamiseks ning tuumalaengute katsete lõpetamiseks. N. Liidu propagandamasin läänes töötab lisamootoritega, et saada oma selja taha läänemaailma masside ja poliitikute poolehoidu ning avaldada sellega survet president Reaganile ja tema administratsioonile. Moskva esimeseks eesmärgiks on sundida ameeriklasi alla kirjutama 1974. aastal väljatöötatud lepingule, mis piirab sõjaliseks otstarbeks ettenähtud maaaluseid katseid tuumalaengutega 150 kilotonnile ja 1976. aastal selle lepingu täienduseks lisatud kokkuleppele, mis laiendab eelmainitud piiri ka rahulikuks otstarbeks kavandatud tuumalaengutele. Ameeriklased omakorda nõuavad venelastelt nende lepingute täiendamist, eriti katsete kontrolli osas, kuid Moskva ei ole sellega nõustunud ning lepingud on praegugi veel alla kirjutamata.

Venelastel on tuumarelvade katsete lõpetamisega niivõrd tuli taga, et nad said hakkama enneKuulmata ja -nägemata teoga, viies läänеriikide ja jaapani ajakirjanikud ja eksperdid oma tuumarelvade katsepiirkonda Kesk-Aasia kaljumägedes, kus nad näitasid avaliku arvamise kujundajatele, et punaarmee ei ole tõesti lubaduste kohaselt viimasel ajal mägedesse puuritud tunnelites teostanud katseid tuumalaengutega ning ameeriklastel tuleks samale eeskujule järgneda.

Kahtlemata on Kremli propagandakampaanial oma mõju ja Ühendriikides kostab juba hääli, et ameeriklased peaksid kontrolliküsimuses minema kompromissiteele. On isegi neid asjatundjaid, kes väidavad, et Washington peaks tegema venelastele järelandmisi teiste relvade kontrollimise küsimuses, et saada venelastelt vastutasuks komtsessioone tuumalaengute katsete kontrollimiseks. Näib, et selles suunas on juba teatud samme astutud, kuna ameeriklased koos Euroopa rahvaste esindajatega nõustusid Stokholmi konverentsil teostama oma kontrollreise punaarmee liikumiste kohta N. Liidu territooriumil vene lennukite pardal ja punalendurite juhtimisel.

Teadagi annab selline moodus venelastele suurepäraseid võimalusi läänеriikide vaatlejate ringi sõidutamiseks ning neile jõgede ja järvede näitamiseks, kuid ei võimalda andmete kogumist sõjajõudude liikumise ja koondamise kohta. Ameeriklastele ja teiste läänеriikide esindajatele peaks see asi selge olema. Või on nad juba unustanud, et kui NATO ohvitserid kutsuti mõni aeg tagasi vastava kokkuleppe alusel Varssavi Pakti sõjajõudude manöövritele siis anti neile kasutada pikks nad, mis olid varustatud akmaklaasidega?

K. A.

Kanada välisminister ÜRO-s

Kanada välisminister Joe Clark andis septembri lõpul ÜRO peasekretärile Javier Perez de Cuellarile üle kanada seltside, organisatsioonide ja üksikisikute nimekirja, kes aktiivselt Lõuna-Aafrika Vabariigi „apartheidi"-poliitikale on vastuseisu registreerinud.

Nimekirjas on 2500 nime ja nende hulka kuuluvad kanada provintsi- ja linnavalitsused, firmad ja organisatsioonid, kes Clarkile on kirjateel oma LAV poliitika-põlgust registreerinud, septembrist 1985 kuni märtsini 1986.

Nimistu üleandmisel avaldas välisminister Clark lootust, et nii riigid ja rahvad kui ka üksikisikud ülemaailmselt ühineksid nende kanadalastega, kelle nimed on juba protestiavalduseks registreeritud. Kes selle *ettevõtluse* vastu edasist huvi tunneb, sel palutakse endast teatada aadressil: Mr. Fergus Fullerton, Task Force on Southern Africa, Dept. of External Affairs, L. B. Pearson Bldg, 125 Sussex Dr. Ottawa, Ontario, K1A 0G2, tel. 613-990-5980.

Kanada välisminister Joe Clark annab ÜRO peasekretärile Javier Perez de Cuellar'ile üle kanada organisatsioonide, seltside ja üksikisikute nimistu, kes on ametlikult Lõuna-Aafrika Vabariigi „apartheidi"-poliitika vastu välja astunud ja oma opositsiooni registreerinud.

Kommentaarid

Ameerika Ühendriikide ja N Liidu vahel on viimasel ajal h katud arendama sõbralikke su teid laias laastus ja paljudes se torites, mis ulatuvad kultuurili test ja teaduslikest sidemete kuni professionaalsete kontak deni, esinemisteni ja ettekann teni. Üks huvitavamaid sellela dilisi üritusi toimus äsja Ühen riikides Dartmouth Colleg klassiruumis, kus seminari ra mides lavastati kaks näitlik kohtuprotsessi — üks ameeri advokaatide ja kohtunike osav tul, kuna teise „protsessi" esi sid Ühendriike külastavad ve juristid. Ameerika-poolse lava tuse korraldajaks-organiseerija oli American Bar Associatio kuna venelaste „protsessis" e nesid Nõukogude Advokaati Ühingu liikmed.

Ameeriklased tulid venela ette tagasihoidliku protsessiga vandekohus mõistis õigeks ü viinakaupluse müüja, kes müünud viina joobnud ostja Venelaste lavastuses, millest v sid osa kohtunik ja kaks te abilist, leiti kaebealune sü olevat pükste varastamises ri kauplusest. Mõlemad protses pidid näitama erinevusi ameer ja vene legaalsetes süsteemide

Milleks selliseid protsesse naljanumbreid korraldada? S küsisid ka paljud American Association liikmed, kes ta sid seminare tühistada, toon des, et need propageerivad v õigussüsteemi, mis ei kaitse in õigusi. Associationi esimees, ho advokaat E. C. Thomas, siiski teisel arvamisel märkis paljudele ameeriklas *omase naiivsusega, et vene ju* tid viivad oma kogemu Ühendriikidest koju minnes sa ja tutvustavad neid seal N kogude juhtkonnale.

Kuid kriitikud, nende hu terve rida ameerika kohtuni ajasid vene kohtunikud ja a kaadid täielikult nurka kui toonitasid, et nõukogude k allub seadusandlikule ja adm tratiivsele võimule, kaasaarv vene julgeolekupolitsei. Asso tioni endine president Leo S. Janovsky ütles venelastele se näkku, et Venemaal mõj kommunistlik partei kohtul protseduuri. Kaugelt tulnud lalised ei olnud sellisteks sõnaga süüdistusteks ette va tatud ja asusid endid erut kaitsma. Üks venelastest ma et partei sekkumine kohtu sessi on illegaalne, kuna kinnitas ägedalt, et ta ei t ühtegi sellist juhtu, kus p kohut on mõjutanud. Üks juristidest oli ... ausa ... em ... isiliselt i ... juristil ... KGB kumine kohtuprotsessidesse Venemaal sageli suureks leemiks.

Nagu seda juba ette võis ta, tekkis mõlema poole ju del omavahel vaidlusi ka meelsete" küsimuses. Ameer sed süüdistasid, et nõuko seadused ei anna üksikis küllaldast kaitset riigi vastu, le peale üks Moskva adv kinnitas, et N. Liidus ei ol liitilisi kohtuprotsesse nin erimeelseid karistatakse nõukogude seaduste rikk pärast.

Teine sellelaadiline se kavatsetakse korraldada ä sel aastal Moskvas ning rikas leidub juriste, kes ar et nad suudavad oma esin ga vene legaalset süsteem ningal määral mõjutada.

On muidugi hea kui ma

Kommentaarid

Ameerika Ühendriikide ja N. Liidu vahel on viimasel ajal hakatud arendama sõbralikke suhteid laias laastus ja paljudes sektorites, mis ulatuvad kultuurilistest ja teaduslikest sidemetest kuni professionaalsete kontaktideni, esinemisteni ja ettekanneteni. Üks huvitavamaid sellelaadilisi üritusi toimus äsja Ühendriikides Dartmouth College'i klassiruumis, kus seminari raamides lavastati kaks näitlikku kohtuprotsessi — üks ameerika advokaatide ja kohtunike osavõtul, kuna teise „protsessi" esitasid Ühendriike külastavad vene juristid. Ameerika-poolse lavastuse korraldajaks-organiseerijaks oli American Bar Association, kuna venelaste „protsessis" esinesid Nõukogude Advokaatide Ühingu liikmed.

Ameeriklased tulid venelaste ette tagasihoidliku protsessiga — vandekohus mõistis õigeks ühe viinakaupluse müüja, kes oli müünud viina joobnud ostjale. Venelaste lavastuses, millest võtsid osa kohtunik ja kaks tema abilist, leiti kaebealune süüdi olevat pükste varastamises riidekauplusest. Mõlemad protsessid pidid näitama erinevusi ameerika ja vene legaalsetes süsteemides.

Milleks selliseid protsesse või naljanumbreid korraldada? Seda küsisid ka paljud American Bar Associationi liikmed, kes tahtsid seminare tühistada, toonitades, et need propageerivad vene õigussüsteemi, mis ei kaitse inimõigusi. Associationi esimees, Idaho advokaat E. C. Thomas, oli siiski teisel arvamisel ning märkis paljudele ameeriklastele omase naiivsusega, et vene juristid viivad oma kogemused Ühendriikidest koju minnes kaasa ja tutvustavad neid seal Nõukogude juhtkonnale.

Kuid kriitikud, nende hulgas terve rida ameerika kohtunikke, ajasid vene kohtunikud ja advokaadid täielikult nurka kui nad toonitasid, et nõukogude kohus allub seadusandlikule ja administratiivsele võimule, kaasaarvatud vene julgeolekupolitsei. Associationi endine president Leonard S. Janovsky ütles venelastele otse näkku, et Venemaal mõjutab kommunistlik partei kohtulikku protseduuri. Kaugelt tulnud külalised ei olnud sellisteks sirge sõnaga süüdistusteks ette valmistatud ja asusid endid erutatult kaitsma. Üks venelastest mainis, et partei sekkumine kohtuprotsessi on illegaalne, kuna teine kinnitas ägedalt, et ta ei tunne ühtegi sellist juhtu, kus partei kohut on mõjutanud. Üks vene juristidest oli [illegible]ki ausam ja [illegible]em e[illegible]siliselt ühele [illegible]ka juristile et KGB sekkumine kohtuprotsessidesse on Venemaal sageli suureks probleemiks.

Nagu seda juba ette võis arvata, tekkis mõlema poole juristidel omavahel vaidlusi ka „erimeelsete" küsimuses. Ameeriklased süüdistasid, et nõukogude seadused ei anna üksikisikule küllaldast kaitset riigi vastu, mille peale üks Moskva advokaat kinnitas, et N. Liidus ei ole poliitilisi kohtuprotsesse ning et erimeelseid karistatakse ainult nõukogude seaduste rikkumise pärast.

Teine sellelaadiline seminar kavatsetakse korraldada järgmisel aastal Moskvas ning Ameerikas leidub juriste, kes arvavad, et nad suudavad oma esinemisega vene legaalset süsteemi mõningal määral mõjutada.

On muidugi hea kui maailmas leidub optimiste, kuid mõnel juhul on optimismi ja naiivsuse vahemaa pisitilluke.

☆

Ameeriklastel on suuri raskusi oma nisu müümisega. Müükide tiivustamiseks andis president Reagan 1. augustil nõusoleku Moskvale nisu müümiseks turuhinnast odavama hinnaga, kusjuures hinnavahe oleks välja maksnud Ühendriikide valitsus. Presidendi otsus tekitas suurt meelepaha, kuna sellega oleks venelastele nisu müüdud odavamalt kui ameerika tarbijale. Kesk-osariikidest pärit Kongressi liikmed toetasid energiliselt Reagani otsust, kuna neil on vaja farmerite hääli eelolevateks Kongressi-valimisteks. Reagan, kes teatavasti mõni aeg tagasi Lääne-Euroopa riike teravalt kritiseeris Venemaalt maagaasi ostmise pärast, mainis oma otsuse vabandamiseks, et ta ei müü venelastele odavat nisu mitte kommunistliku rezhiimi toetamiseks, vaid Ühendriikide farmeri abistamiseks.

Nüüd on aga selle odava nisumüügiga, mille hukka mõistsid ka [illegible]ellised nisukasvatajad maad nagu Austraalia ja Kanada, süüdistades Ühendriike turuhindade rikkumises ja allalöömises, muutunud asi veelgi keerulisemaks. Nimelt teatas Moskva, et ta ei taha ameeriklastelt isegi nende odavat nisu ning teostab vajalikke nisumüüke mujalt, peamiselt Euroopast, kus Washingtoni manöövrite tõttu samuti nisuhinnad alla on läinud, kuigi müüdava vilja kvaliteet ei ole kaugeltki nii kõrgeklassiline kui ameeriklaste oma.

Reagani odava nisu müümise poliitikat kritiseeris isegi välisminister Shultz, kes sellega kuidagi ei tahtnud nõustuda. Ühendriikide parempoolsed ringkonnad peavad Moskvale nisuhindade alandamist halvaks välispoliitikaks. Seda see kahtlemata on. Kuigi sisepoliitilised tegurid mõjutavad ühel või teisel juhul riigi välispoliitikat, on siin siiski oma piirid. Odava nisu pakkumisega Moskvale astuti sellest piirist võrdlemisi kaugelt üle.

AMI

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 9.50%

ISIKLIKUD LAENUD alates **11.00%**

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3, teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

Kaisa Randpere...

(Algus lk. 2)

aastat, kuid vabadus peab tulema ühel päeval! Meie kõik peame oma enda elu elama, kuna meie ei saa millegi üle otsustada. Neid asju otsustatakse kõrgemates kohtades."

Millist võimalikku kasu võiksid nõukogude võimud saada kolmeaastase lapse kinnipidamisest? küsib „The Philadelphia Inquirer'i" korrespondent. Hilja Uusküla ohkab ja vastab, et see on loogika mis on eestlastele tuttav. „See on lihtsalt vene mõtlemisviis, kuidas oma võimu näidata. Nad näikse ütlevat: „Me peame teda kinni kui me tahame. Ja teie ei saa midagi selle vastu teha!""

St. Catharines'i uudiseid

18-ndal septembril, s.a. pidas „Association of East Central European Organizations" — Niagara Region, millisesse organisatsiooni kuuluvad järgmised rahvused: tshehhid, eestlased, lätlased, leedulased, ungarlased, poolakad ja ukrainlased, oma peakoosoleku, kus valiti uueks presidendiks St. Catharines'e Eesti Seltsi abiesimees ja välisasjade esindaja Henn Hänilane. Teised liikmed jäid samaks.

Eelteatena on veel avaldada, et St. Catharines'e Eesti Seltsi Juhatus korraldab Jõulu-koosviibimise kohvilauaga 7-ndal detsembril, 1986. a. Eesti Ev. Luteriusu Pauluse koguduse kiriku all-saalis pärast jumalateenistust, mis toimub kell 1.00 pealelõunat 140 Russell Avenue.

St. Catharines' Eesti Seltsi Juhatus

Lokshinid Moskva Punasel Väljakul. Vasakult Arnold Lokshin, siis ta kolm last, paremal proua Lokshin.

Ameerika ärahüppaja N. Liidus

Arnold Lokshin Texasest palus Moskvas asüüli

Möödunud kesknädalal teatas N. Liidu valitsus, et nad on lubanud poliitilist asüüli 47-aastasele Arnold Lokshin'ile ja ta perekonnale. Lokshin olevat jätnud maha oma maja, auto ja muu varanduse Houston'i Texase osariigis ja sõitnud teisipäeval lennukiga Moskvasse. Neile olevat pühapäeval teatatud, et nende asüülipalve on rahuldatud ja seepärast lennanud nad nii kiiresti kui võimalik Ameerikast minema.

Lokshin ütleb, et ta ei ole kommunist, vaid „sotsiaalne aktivist". Kuid selle eest olevat teda ja ta perekonnaliikmeid järjest taga kiusatud. Ametilt olevat ta „vähihaiguste spetsialist" — ta olevat olnud viimased kuus aastat Houstonis laboratooriumidirektor.

„Ma olen väga õnnelik, et halva unenäona tunduv elu USA-s on meil nüüd seljataga ja me võime siin vaba elu elada," ütles Lokshin Tassi esindajale, kes teda intervjueeris.

Veel telefilmist „Baltic Chic"

Film väga populaarne Kalifornias

Augusti-kuul näidati seda PBS TV jaamade kaudu Ameerika Ühendriikides. Neid jaamu on üle kolmesaja, nad töötavad ilma reklaamita ja nende vaatajaskond koosneb rohkem intellektuaalsete huvidega inimestest. San Francisco KQED Ch. 9 ametnikelt kuuleme, et nende arvestuse kohaselt vaadati „Baltic Chic" filmi Põhja-Kalifornias ümmarguselt 50.000 majapidamises. Samas piirkonnas on aga veel viis väiksemat PBS TV jaama, millised näitasid sama filmi eriaegadel.

„Baltic Chic" on filmitud Tallinnas ja käsitab peamiselt moedisainer Krista Kajandu tööd. Sellesse on aga meisterlikult põimitud eestlaste üleolek venelastest, eestlaste rahvustunne ja eneseuhkus. Pärast filmi toimub laua-diskussioon, kus üheks panelistiks on prof. dr. Tõnu Parming Marylandi Ülikoolist. TV filmi koostaja Oliva Lichtenstein ütleb, et töötamine Tallinnas oli väga nauditav, kuna eestlased usaldasid meid rohkem venelastest.

TV film „Baltic Chic" kuulub 12-st filmist koosnevasse sarja „Comrades", millist filmiti N. Liidus ligemale kaks aastat. Sarja kohta on ilmunud ka fotodega illustreeritud raamat „COMRADES — Portraits of Soviet Life", 176 lk. A Plume Book kirjastus, 1986. Hind $10.95. Viimases on pühendatud 15 lehekülge „Baltic Chic" filmile, kus Oliva Lichtenstein jagab oma tähelepanekuid Tallinnas ja kirjeldab üksikasjalikumalt tutvusest Krista Kajanduga ja tema abikaasa Juhaniga.

Oliva Lichtenstein

Arno Bender

Tallinna moemaja peadisainer Krista Kajandu.

Võitlus Mafiaga

USA püüab organiseeritud kuritegevust kärpida

Praegu on USA-s käigus Mafia „tagakiusamine", mille vastu mitmed tsiviilõiguslased protestivad. Mafia „bosse" olevat illegaalselt arreteeritud ja kohtu ette veetud ainult telefonikõnede pealtkuulamisega saadud tõendmaterjali abil, mis ei olevat USA põhiseaduse kohane. Kuid sellele vaidlevad vastu mitmed kohalikud kohtuuurijad, kes väidavad, et pealtkuulamise-mikrofonid paigaldati Mafia telefoniliinidele täiesti seaduslikult ja kohtukäskude kohaselt.

New Yorgi Manhattani linnaosa kohtu ees seisavad (või istuvad) praegu 75-aastane Anthony (Fat Tony) Salerno, kes olevat Genovese kuritegevus-perekonna päälik; siis 73-aastane Anthony (Tony Ducks) Corallo, kes olevat Lucchese perekonna ülemus. Carmine (Junior) Persico, kes on ainult 53-aastane ja kes olevat Colombo kuritegevus-perekonna „boss", kaitseb end kohtu ees ise — ilmselt ei usalda ta kalli raha eest ostetud advokaate. Neid kõiki süüdistatakse „organiseeritud kuritegevuse" juhatamises.

Teisel pool jõge asuvas Brooklyni linnaosas on kohtu all 45-aastane John Gotti, keda süüdistatakse väljapressimistes — „racketeering" inglise keeles. Gotti ülikonnad maksavad 1800 dollarit tükk ja ta näeb tõepoolest väga elegantne välja, hoolimata sellest, et ta on juba maikuust saadik trellide taga. Gotti't nimetatakse Gambino kuritegevus-perekonna uueks juhiks. Ta olevat eelmise „bossi", Paul Castellano, alles hiljuti mõrvata lasknud. Nüüd on tema ja ta kuus „leitnanti" kohtu ees ja prokurör Diane Giacalone, kes kasvas üles samal vaiksel Queensi linnaosa kõrvaltänaval, kus Gotti'gi oma karjääriga alustas, ütleb et tal on 36 „audio"-linti, mis „võeti" ühe ta oma „leitnandi" poolt ja mille põhjal Gotti on süüdi organiseeritud väljapressimistes.

Nagu juba nimedest näha, on kõik need kohtualused Itaalia (õieti Sitsiilia) päritolu ja kuuluvad seega kuulsasse Mafia või „Cosa Nostra" gruppi.

Nende vastutusele-võtmiseks kasutavad New Yorgi osariigi prokurörid ja föderaalvalitsuse kohtu-uurijad seadusandlust, mille nimeks on „Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act" (Väljapressimistega tegelevate ja korrupteeritud organisatsioonide seadus).

Selle seadusandluse abil ja põhjal on prokuröridel ainult tarvis tõendada, et kaebealused on kuritegelike organisatsioonide liikmed ja seetõttu tuleks nad vastutusele võtta. Olles aga veel selliste organisatsioonide juhid või alljuhid, on nad pikemaid vanglakaristuse-määrasid ära teeninud. Samuti tuleks nende kuritegevuse abil saadud varandused konfiskeerida.

Kui New Yorgi osariigil see tõepoolest õnnestub, siis 24-jast tuntud ja olemasolevast-tegutsevast Mafia „perekonnast" 17-e perekonna esindaja süüdi mõistmine oleks tõepoolest organiseeritud kuritegevusele suureks löögiks. Praegu hinnatakse „vannutatud" Mafia-meeste arvu umbes 1700-le, kellest vähemalt pool kuulub New Yorgi viide Mafia-perekonda. Iga New Yorgi perekond on aga suurem ja laiahaardelisem kui Mafia-perekonnad üheski teises linnas.

„Mafia litsutakse lõhki!" ennustab Rudolf Giuliani, New Yorgi Lõunapiirkonna föderaal-prokurör, kes on olnud juhtivaks tegelaseks Mafia-vastases „ristisõjas".

Kuna Giuliani ise on Itaalia päritolu, siis on ta Mafia vastu eriti kibestunud, kes kõikidele itaallastele USA-s halva nime ja kuulsuse annavad. Professor Robert Blakey Notre Dame ülikoolist, kes aastal 1970 aitas ülalnimetatud seadust kavandada, mida lühidalt „Rico-seaduseks" nimetatakse (R-acketeer I-nfluenced and C-orrupt O-rganisations), ütleb:

„On kätte jõudnud Mafia-päikese loojaminek. Kuigi ilm ei ole neile veel täiesti kottpime, on nende päike horisondi taha kadumas." Küünilisemad või realistlikumad politseivõimud kahtlevad, kas see tõepoolest nii on. Kuid nad imetlevad praeguste prokuröride otsustuvust ja nende uut taktikat.

Juba keeluseaduse ajast saadik on asjatult „organiseeritud kuritegevuse", mida enamasti üldiselt Mafiaks nimetatakse, vastu võideldud. Kuid alates aastast 1981 on föderaal-prokurörid esitanud 1025 kriminaalsüüdistust 2554 mafia-mehe vastu ja neist on seni ainult 809 süüdi mõistetud. Mitmed kriminaal-

Prokurör(ess) Giacalone

Mafia-mees John Gotti

Mafia sugupuu

süüdistused on veel kohtu ees. Mitte-Mafia kriminaalsete jõukude vastu — nagu mootorrattagangsterid ja Hiina ning Ladina-Ameerika uimastitega-kaubitsejad, on tehtud 3803 süüdistust ja võidetud 2960-el korral. Kui ka kõik süüdistused ei lõpe kohtuliku süüdimõistmisega, siis vähemalt, Föderaalse Juurdlusbüroo järgi, on organiseeritud kurjategijad demoraliseeritud ja nende tegevust on tublisti piiratud.

Ka Chicagos, kus „jõukude" tegevus on alati õitsenud, mõisteti möödunud jaanuaris neli gangsterite päälikut kuritegevuses süüdi — nad ei maksnud oma Las Vegase mängupõrgutega teenitud dollarite pealt tulumaksu!

Selle tõttu tuli 80-aastane Mafia boss Anthony Accardo oma luksussuvilast Palm Spring'is, Kalifornia osariigis, Chicagosse tagasi, et oma vähemkogenud „sõduritel" silma peal hoida. Ka Kansas City's, Milwaukee's ja Cleveland'is on mafia-mehi kohtu alla sattunud. Uus-Inglismaa osariiges mõisteti aprillis süüdi Mafia „boss" Gennaro Anguilo, kes oma 67-eluaastaga juba „puhkepalgale" oli minemas. Samuti nabiti kinni ta kolm venda, kes Bostonis „opereerisid", seega põhjustades selle suurlinna organiseeritud kuritegevuses täieliku kaose, nagu Föderaalne Juurdlusbüroo (FBI) väidab.

Kuid, nagu varem mainitud, on Mafia tegevus olnud kõige laiaulatuslikum New Yorgis. Seal on kohtu ees nõndanimetatud „komisjoni asi", kus võrdlemisi noor (32-aastane) prokurör Michael Chertoff süüdistab tervet jõuku Mafia „bosse" Kuritegevuskomisjoni kuulumises. See „Komisjon" olevat juba enne II maailmasõda tookordse „capo di tutti capi" (kõikide päälikute päälik) „Lucky" Luciano poolt organiseeritud, kui see ameti senise „capo" Salvatore Marranzano käest 1931. aastal üle võttis. Ülevõtmine läks võrdlemisi lihtsalt — Marranzano ja ta 40 „sõdurit" mõrvati selle aasta septembrikuul. Hiljem saadeti Luciano maalt välja — tagasi Sitsiiliasse, kus ta olevat seal 1944. aastal maanduvaid ameerika sõdureid rõõmsalt tervitanud ja neile kohalike inimestega koostöö korraldamisel suuri teeneid ülesnäidanud.

Mafial õnnestus oma „ülemnõukogu" vähemasti kaks aastakümmet salajas pidada, kuni aastal 1957 politsei ründas kuulsat mafia-päälikute kokkutulekut Appalachin'is, New Yorgi osariigis.

Ning kui aastal 1963 vangistatud mafia-„sõdur" Joseph Valachi otsustas „laulda" ja ametivõimudele kõik oma südamelt ära rääkida, sai organisatsiooni ülesehitus alles õieti selgeks. Kui ilmus põnevusromaan „The Godfather" ja hiljem samanimeline film, ei olnud Mafia-afäärid enam mingid saladused. Ning kui aastal 1983 trükist ilmus Mafia-pääliku Joseph Bonnanno (Joe Bananas) memuaar, nimega „A man of honor" (Aumees), siis teadis keskmine kirjaoskaja USA-s juba kõiki Mafia saladusi.

Ka föderaalprokurör Giuliani luges seda viimast raamatut ja talle sai selgeks, et tõepoolest on võimalik kasutada „Rico-seadust" tõhusalt Mafia vastu võitlemiseks. „Joe Bananas pühendas terve peatüki „Komisjoni" ja selle töö kirjeldamisele", ütles Giuliani. „Mulle paistis, et kui talle sobib sellest kirjutada, siis sobib meile teda kohtu alla anda."

Bonnanno, nüüd juba 82 aastat vana, ilmselt kahetseb oma kirjaoskust. Ta on olnud sunnitud oma Arizona osariigis asuva puhkepalee maha jätma ja ta „istub" praegu Springfieldis, Missouri osariigis oma „aega", sest ta keeldus vannutatud meeste ees suud lahti tegemast ja teenis endale seega „kohtupõlguri (contempt of court)" trahvilöögi.

Ta peab nii kaua istuma, kuni ta otsustab tunnistada. Kui kaua see aega võtab, ei oska keegi ära arvata — Joe Bananas on juba vana mees.

Kohtusaalis on Mafia-päälikud valinud omale uudse võitlusviisi — selle asemel, et kõike eitada, tunnistavad nad rõõmsalt, et nad tõepoolest kuuluvad Mafia, või „la Cosa Nostra", liikmeskonda. Kuid nad vaidlevad, et selle kena ühiskondliku klubi liikmeks olemine ei tähenda veel et nad on tingimata kurjategijad. Kaitseadvokaat Dawson esitab Komisjoni kui allmaailma ärimeeste-klubi juhatust, kes kuulavad liikmete kaebusi ja tüliküsimusi ning teevad siis Salomoni moodi otsuseid. „Nende eksistentsi otstarve," vaidleb Dawson „ei olc mitte konflikte tekitada, vaid hoopis neid ära hoida."

Kuid valitsust-esindavad prokurörid ei jää sellise seletusega rahule, vaid kinnitavad, et „Komisjon" kiitis heaks vähemasti kolm mõrva ja juhatas väljapressimis-skeeme New Yorgi ehitustööstuse vastu. Mõrvade hulka kuuluvad 1979. aastal toimunud Bonnano perekonna „bossi" Carmine Galante ja tema kahe „sõduri" likvideerimine. Anthony Indelicato, ainult 30-aastane „alampäälik" ja 68-aastane Philip Rastelli olevat süüdi mõrvade täide viimises; põhjuseks oli Ko-

(Järg lk. 5)

Võitlus Mafiaga

(Algus lk. 4)

misjoni otsus, et Galante „välja hõõruda", sest ta Bonnano perekonna juhti ma Komisjoni loata üle Tõendmaterjali hulgas on lint, mis näitab kuidas In to'le Komisjoni liikmete õnne soovitakse hästi teht eest.

Kuigi Komisjoni kohtu segatud nelja New Yor fia-perekonna liikmed viies perekond esind sest selle perekonna p vat äsja kahe ta oma pääliku poolt mõrvatud

72-aastane „boss" Pau tellano, kes juhatas G mafia-perekonna asju ja t kaistja" Tommaso Bilo 14 päeva pärast nende süüdistuse esitamist surma — nad olid te Manhattani restorani ja j soomustatud autost välj nud, kui neid kuulirahe Seetõttu istuvad kohtus nelja Komisjoni-perekon hid.

Joseph Aiuppa Jailed 1986

Chicago the Mid Includin in Milwa Clevela Kansas

Sam Giancana Jailed 1965; killed 1975

Anthony Accardo Retired in early 1960s after tax problems, returned 1986

Frank Nitti Committed suicide when indicted in 1943

Sugupuu Chicago

Ning varemnimetatu keda peetakse Castella lotti surmas süüdlaseks suteel Gambino peaks. Kuid Gotti ise lynis kohtu ees. Peasüü tema vastu on tema en duri" Dominic Lofaro did. Lofarole oli Juur poiste poolt tilluke rinnale liimitud ja ta k peale-pealt ära oma ku retisüütaja või ‚välgumi Seda tegi ta kahe aast ja valitsusagendid sai kui 50 audio-linti, mil gesti kuulda John G venna hääled, kui nad ja väljapressimisi plaan

Bostonis murdsid J roo agendid, kohali loal, sisse kahe mafia terisse ja panid sinna mikrofonid. Neil on tundi kestvad audio-l neid rikkalikult tõen dega varustavad. N kuulda mafia-bossi Il häält, kes teistele s hädaohtlik on mõrvat jõuguliikmeid. „Kui nottida," selgitab Il nottida kõik, sest mu nad kätte maksma — ju sõpru, olgu ta siis suli kui tahes." Samut mafiamehed kohalik gangsterite ülbuse kas kes olevat kellegi el

Võitlus Mafiaga

(Algus lk. 4)

misjoni otsus, et Galante tuleb „välja hõõruda", sest ta püüdis Bonnano perekonna juhtimist ilma Komisjoni loata üle võtta. Tõendmaterjali hulgas on videolint, mis näitab kuidas Indelicato'le Komisjoni liikmete poolt õnne soovitakse hästi tehtud töö eest.

Kuigi Komisjoni kohtuasja on segatud nelja New Yorgi mafia-perekonna liikmed, on viies perekond esindamata, sest selle perekonna pea olevat äsja kahe ta oma alampääliku poolt mõrvatud.

72-aastane „boss" Paul Castellano, kes juhatas Gambino mafia-perekonna asju ja ta „ihukaistja" Tommaso Bilotti said 14 päeva pärast nende vastu süüdistuse esitamist õnnetult surma — nad olid teel ühte Manhattani restorani ja just oma soomustatud autost välja astunud, kui neid kuulirahe tabas. Seetõttu istuvad kohtus ainult nelja Komisjoni-perekonna juhid.

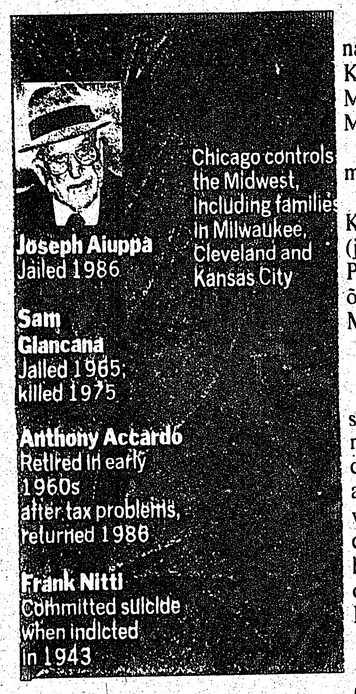

Sugupuu Chicago haru

Ning varemnimetatud Gotti, keda peetakse Castellano ja Bilotti surmas süüdlaseks, on tõusuteel Gambino perekonna peaks. Kuid Gotti ise on Brooklynis kohtu ees. Peasüütõendeiks tema vastu on tema endise „sõduri" Dominic Lofaro audio-lindid. Lofarole oli Juurdlusbüroo poiste poolt tilluke mikrofon rinnale liimitud ja ta keeras selle peale-pealt ära oma kuldse sigaretisüütaja või ‚välgumihkli' abil. Seda tegi ta kahe aasta jooksul ja valitsusagendid said rohkem kui 50 audio-linti, millel on selgesti kuulda John Gotti ja ta venna hääled, kui nad röövimisi ja väljapressimisi plaanivad.

Bostonis murdsid Juurdlusbüroo agendid, kohaliku kohtu loal, sisse kahe mafia-mehe korterisse ja panid sinna tillukesed mikrofonid. Neil on nüüd 800 tundi kestvad audio-lindid, mis neid rikkalikult tõendmaterjalidega varustavad. Näiteks, on kuulda mafia-bossi Ilario Zanino häält, kes teistele seletab, kui hädaohtlik on mõrvata üksikuid jõuguliikmeid. „Kui juba neid nottida," selgitab Ilario, „siis nottida kõik, sest muidu tulevad nad kätte maksma — igaühel on ju sõpru, olgu ta siis nii räpane suli kui tahes." Samuti kaebavad mafiamehed kohalike iirlastest gangsterite ülbuse kasvamise üle, kes olevat kellegi elumaja pommitanud ja see olevat Mafia süüks jäänud. „Italiano ei pommita teise inimese elumaja, kus ta perekond elab," kinnitas Zannino. Ilmselt on tegemist aumehega ja mitte räpase terroristiga.

Jääb ainult ära oodata, kui tõhusalt New Yorgi osariigi ja Föderaalvalitsuse prokuröridel õnnestub end kohtus maksma panna ja Mafia tiibu kärpida.

Eesti Üliõpilaste Toetusfondist

Neil päevil saabuvad tshekid Eesti Üliõpilaste Toetusfondilt USAs juba üheksateistkümnendale aastakäigule Jüri Lellepi mälestusstipendiaatidele. Kauaaegse väliseestlase dr. O. G. Lellepi poolt oma isa, Jüri Lellepi, mälestuseks loodud fond jagas käesolevaks õppeaastaks neljateistkümne eesti noore vahel $7100 suuruse summa. Fondi põhikapital on fondi rajamisest saadik olnud puutumata; välja jagatakse igal aastal ainult sissetulek põhikapitali protsentidest.

Cindy Härm

Stipendiumiprogrammi administratsiooni korraldab Eesti Üliõpilaste Toetusfondi USAs juhatus; stipendiumide tegelik määramine toimub erilise komisjoni poolt, milles käesoleval aastal olid esindatud järgmised organisatsioonid: New Yorgi Eesti Haridusselts (Irene Ilves), Eesti Teaduslik Ühing USAs (Villi Kangro), EELK Pauluse Kogudus (Endel Reinpõld) ja Eesti Üliõpilaste Toetusfond USAs (Rudolf Hämar ja Aili Elmet).

Stipendiumid määrati järgmistele üliõpilastele (asukohamaade järgi):

Ameerika Ühendriikides: Riina Ruth Kionka, Tiina Mai Kull, Leili Anne Maide, Liisa Mai Petersen, Mariann Petersen, Matthias Vaska, Paul Vaska.

Austraalias: Richard Arne Semenov.

Kanadas: Cindy Ann Härm, Kersti Helena (Kadri) Pääbo (jatkab õpinguid New Yorgis) Peeter Nicholas Paunik (jatkab õpinguid Stokholmis), Ellen Marja Valter.

Rootsis: Maare Reet Tomson.

Saksamaal: Kalev Kasak.

Ellen Valter

Toetusfondi juhatus teatab, et sooviavalduste vastuvõtt on alanud 1987/88 õppeaasta stipendiumideks. Sooviavalduste sisseandmise tähtpäevaks on 28. veebruar 1987. Vastavad ankeedid on saadaval Toetusfondi juhatuselt aadressil: Estonian Students Fund in USA, Inc. P.O. Box 110, New York, N.Y. 10185, USA.

Tähelepanu juhitakse tõigale, et sooviavaldused vajavad võrdlemisi põhjalikku dokumentatsiooni, mille muretsemiseks tuleks realistlikult varuda umbes kuu aega. Kuna tähtpäevaks, mil täidetud ankeedid kõigi vajalike lisadega peavad olema Toetusfondi juhatuse käes New Yorgis, on 28. veebruar 1987, ei ole mõtet nõutada avaldus-plankette peale jaanuari lõppu. Kõik puudulikult täidetud, hilinenud, või vajalike lisadega varustamata sooviavaldused peavad jääma kaalumiselt välja.

K. Pääbo

Stipendiumid Lellepi mälestusfondist on saadaval üliõpilastele nii Ameerikas kui kõikjal mujal vabas maailmas. Fondi rajaja soovide kohaselt on võimalik eesti soost üliõpilastel saada stipendiume õppimiseks järgmistel aladel:

Eesti keel, eesti ajalugu, eesti kirjandus, eesti kunst, eesti arheoloogia, eesti muusika, põllumajandusteadus, majandusteadus, metsandus, õigusteadus, arstiteadus, loodusteadused, filoloogia, filosoofia, poliitilised teadused, sotsioloogia, tehnoloogia, teoloogia, inseneriteadused.

Põhitingimuseks kandideerimisel on, et kandidaat oskaks eesti keelt ja ei pooldaks kommunistlikku ega muud totalitaarset riigikorda.

Eesti Üliõpilaste Toetusfond USAs on vahendanud stipendiume eesti üliõpilastele juba üle kahekümne aasta. Nagu organisatsiooni nimest võib järeldada, on see toimunud ainult üliõpilastele Ameerika Ühendriikides, välja arvatud ülalmainitud Jüri Lellepi nimelised mälestusstipendiumid mis on põhikirja kohaselt saadaval üle kogu vaba maailma.

Erandina asutas Toetusfondi juhatus kaks aastat tagasi programmi Välis-Eesti ajakirjanduse järelkasvu edutamiseks. Selleks otstarbeks ette nähtud stipendiumid kannavad „Välis-Eesti ajakirjanduse praktikumi" nime, ja programm funktsioneerib koostöös mõne eesti ajalehe või ajakirja toimetusega. Stipendiaadile määratakse toetussumma eeldusel, et stipendiaat aktiivselt kaasa töötab vastava väljaande tegelikus toimetamistöös. Käesoleva õppeaasta praktikum-stipendiaadiks on Margus Jukkum koostöös ajalehega „Vaba Eestlane" Torontos.

Praktikumi-programm on laiendatud üle USA ja Kanada piiride. Sooviavalduste protseduur on sama kui Lellepi fondil, välja arvatud, et sooviavaldustega peab kaasas olema kirjalik nõusolek eesti ajalehelt või ajakirjalt, kelle juhendusel stipendiaat töötaks.

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251

Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS
THERMO-AKNAD
kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.
Tasuta hindamine. **Helistage: töökoja tel. 832-2238 kodus 769-0932**
OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 MOORE AVENUE, TORONTO
ESINDAJA
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

AINUKE EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine.

UDUSULGTEKID!
Sobiv kink külmadeks öödeks, hind alates $89

* Udusule ja sule segu
* puuvillane esmaklassiline katteriie.
* pikki sulud sulgede liikumise tõkestamiseks.

VÄLJAMÜÜK 10—30% hinnaalandust
UUDIS! Täisvillased antireumatismi vatitekid, padjad, madratsikatted otse Saksamaalt
Pildil olev on koloniaalstiilis. Spetsiaalhind $98

MEIE UUENDAME TEIE VANU UDUSULGTEKKE!

4544 DUFFERIN ST. (lõuna pool Finchi)	665-8855
2311 BLOOR ST. W. (Windermere)	763-7326
1884 KENNEDY RD. (Ellesmere)	297-0359
1615 DUNDAS ST. E. (Whitby Mall, Whitby)	571-1933

Nr. 77

SPORT

Spordimärkmeid

Tänavustel rahvusvahelistel amburite korrespondentsvõistlustel osales üle saja amburi kolmeteistkümnest võistkonnast USA'st, Inglismaalt, Iirimaalt, Rootsist, Soomest, Uus-Meremaalt, Portugalist ja N. Liidust. Viimast esindasid Eesti amburid, kes kuuel varasemal võistlusel on saavutanud võistkondlikus konkurentsis ühe teise ja viis esikohta. Tänavune koondtulemus oli 21 silma võrra parem teiseks tulnud USA võistkonna summast. Kolmanda koha sai Huskvarna, Rootsi esindus.

Eesti võistkonda kuulusid U. Arr, L. Peetri, M. Kiilaspea, J. Männik, kelle silmade kogusumma oli 7178, ameeriklastel 7157, rootslastel 7116. Individuaalselt tuli meeste arvestuses esimeseks ameeriklane Jimmy Thomas, lastes välja maksimumsumma 2400 silma. Eestlasist tuli kolmandale kohale Lembit Peetri 2394, viiendale Mati Kiilaspea 2389 ja 12. kohale Jaanis Männik 2381 silmaga.

Naisambureist oli parim eestlane Ulvi Arr 2391 silmaga, teine ameeriklanna Lillie Stauffer 2362, kolmas ameeriklanna Karen Stauffer 2355.

☆

Kanadalasist Desai Williams oli teine 200 m jooksus ajaga 20,70, Marita Payne teine 400 m ajaga 51,77 ja Debbi Brill teine kõrgushüppes 1.85. Esimest kohta jagasid austraallanna Chris Stanton ja prantslanna Madely Beaugendre, mõlemad 1.89.

☆

Helsingis peetud kergejõustikuvõistlustel ameeriklane Tom Petranoff ja shveitslane Pierre Delize saavutasid hooaja parimad tagajärjed kuuendal Mobile Grand Prix võistlustel. Petranoff viskas uuetüüpilist oda 85.38, mis on parim tulemus maailmas. Eelmine hooaja parim oli venelase Viktor Jevsukovi nimel 83.64.

Delize võitis 5000 m ajaga 13.15,31, mis on hooaja parim tulemus.

Kanadalane McKoy võitis 110 m tõkkeid 13,47-ga, Graeme Fell võitis 3000 m takistusjooksu 8.18,79-ga.

Silmapaistvad tulemused olid Juri Sedõhhi vasaraheide 84.14, teine Sergei Livinov 84.02. Prantslane Phillipe Collet saavutas teivashüppes Helsingi staadioni rekordiks 5.70.

Ernst Rull surnud

Septembri keskel suri Eestis 91-aasta vanuses Ernst Rull, üks viimastest omaaegsest eesti laske-suurmeistritest.

Aastail 1931—1939 võttis E. Rull neljal korral osa MM-võistlustest, tulles koju viiekordse maailmameistrina väike- ja vabapüssist laskmises. Lisaks kuldmedaleile võitis ta kolm hõbe-, ja kaks pronksmedalit. Kaks korda (1937 Helsingis ja 1939 Luzernis) kuulus ta väikepüssist laskmises maailmarekordi püstitanud meeskonna koosseisu. Kõigil sõjaeelsetel Eesti-Soome maavõistlustel esindas ta Eestit.

Rull oli meie esimene rahvusvaheline suurmeister. Selle tiitli pälvis ta 1933. aastal. Ka oli ta paljukordne eesti meister ja rekordiomanik.

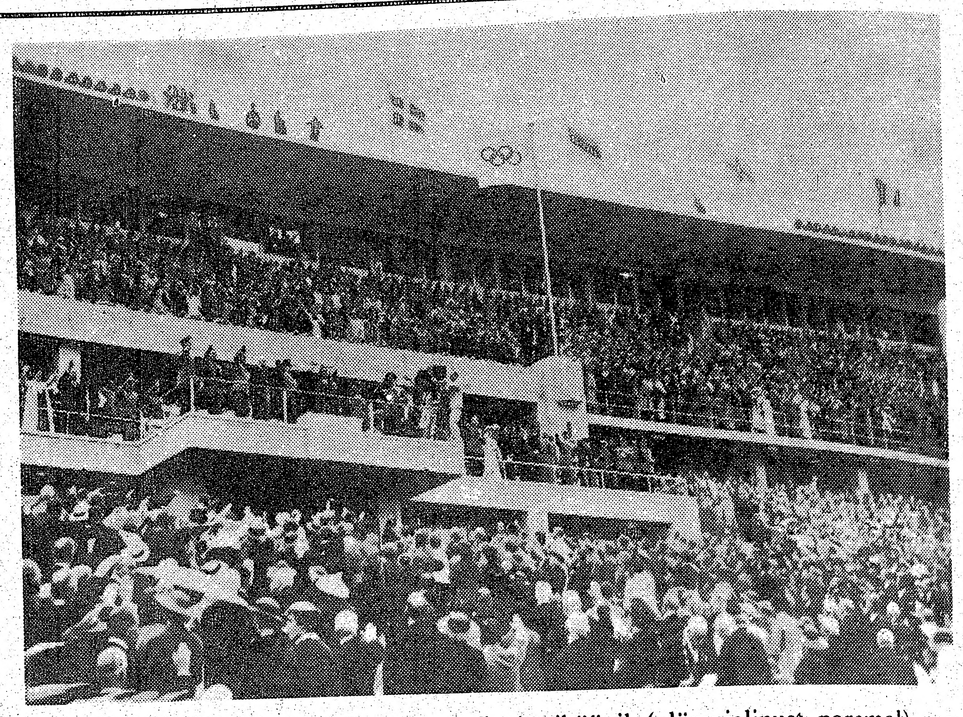

Eesti lipp 1936. a. Berliini Olümpiastaadioni tribüünil (olümpialipust paremal) peaaegu Hitleri loozhi kohal. Taani ja Soome lippude vahel. Asetus on saksakeelse tähestiku kohaselt: Dänemark, Estland, Finnland. Pilt võetud 1. augustil avamispidustuste ajal ja loozhis võib ülestõstetud käega näha ka „vüürerit" ennast. Foto: E. Raidi kogust

Spordiuudiseid kodumaalt

Otepääl võistlesid poolsada eesti ja läti triatleeti. Meestega koos võistlesid ka 5 naist.

1,5 km ujumises oli kiireim noorteklassi võistleja Edek Jõemaa, 20.35-ga, järgnesid Hannes Priks, P. Korzhets ja A. Erm. Jalgrattasõidu 42 km pikkusel etapil oli juhiks laskesuusataja Kalju Ojaste, järgnes H. Priks. Otsustavale 14 km jooksule asusid väikeste vaheaegadega K. Ojaste, R. Rubel ja M. Aun ning viievõistleja H. Priks. Lõputagajärjed on:

Mehed: 1) Kalju Ojaste 2:40.33 (23.43, 1:21.30, 55.20), 2) Runo Rubel 2:43.37 (31.37, 1:14.13, 57.47).

Naised: 1) Ene Aigro 3:16.53 (36.22, 1:32.47, 1:05.44), 2) Kärin Saar 3:25.20 (35.38, 1:34.36, 1:15.06).

Veteranid: 1) Kalju Koch 3:02,06 (35.57, 1:18.38, 1:07.50), 2) Tõnu Odamus 3:05.40 (33.11, 1:25.26, 1:07.03).

Noored: 1) Reidi Peip 2.53.55 (27.08, 1:22.26, 1:04.21), 2) Toomas Hirvoja 2:57.00 (26.10, 1:22.49, 1:05.41).

Trialtoni peetakse üheks raskemaks kergejõustiku alaks.

☆

Klaipedas peetud N. Liidu purjetamise karikavõistlustel saavutasid eestlased häid tulemusi.

470 klassis võitsid Tõnu ja Toomas Tõniste.

„Lutshil" tuli esimeseks Indrek Põllu, teiseks Meelis Männik.

„Lendaval hollandlasel" tulid teisele kohale Agu Toomingas—Argo Lindpere.

Kolmanda koha said Peter Sharashkin—Kalev Taal 470-el, Alar Volmer koos Valeri Razumasviga „Tähel" ja Tõnu Tootsi—Urmas Oja—Heiki Tauts „Solingul".

☆

Itaalias Rietis jooksis inglane Sebastian Coe 1500 m tänavuse parima ajaga 3.29,77, mis on kõigi aegade kolmas tulemus ja väga lähedane maailmarekordile.

Raissa Kõvamees

KOLM LUGU MUHUMAALT

6.

„Oo seal käidud ja soab veel mindud, aga mitte täna. Las vanad mehed põhkus põõnata . . . ja mis sest loomastki vaevata. Jalgsi soab otse, lase nagu lind. Ma seda teed tunne, lähe või pimesi." kehkles Timmu, võttis taskust pudeli, rüüpas ja surus selle siis Aleksile pihku. „Võta julgust".

„Sa teed nalja?"

„Mitte ei tee . . . jumala eest ei tee."

„Isamees peab peigmehest olema vanem," vaidles Aleks ja silus nagu õeldu kinnituseks sõrmedega üle oma õrnroosa lõua.

„Kis seda ütles? Sõukest roamatut ei ole kus siinane sedus üles oo märgitud."

„Aga ma olen kuuln, et —"

„Aast-arust viis." Nad kastsid keeli, pudel rändas käest kätte.

„Aga mis ma seal kõnelen? Kosjaninal peab mõni naljajutt varuks olema. Kust ma selle nüid äkist välja võtan?" üritas noormees veel korraks vastupanu, ent peigmehelt järgnevad „paragrahvid" sundisid ta sõjakirve maha panema ja alla andma.

„Kesse Mihkli Mihkli isamehe kõne valmis tegi?" küsis Timmu. „Ütle, kes? . . . Või Rootsi Riidul? Nagu ma ei teaks . . . Sul igas taskus üks varuks, jutlustad just kut mõni kirgusaks, paremini veel . . . Kantslis su õige koht oleks, ütleksid selged sõnad ega näriseks: näm-näm-ää . . . nagu see seal paergu."

Aleks naeris ja tõstis pudeli suule. Kui selle põhi kuivaks jäi tõusid mehed.

Ilm oli vahepeal pimenenud. Taevas lendlesid pilved nagu hallid lehvivate rüüdega vedajad-nõiad, nooruke kuu näitas end korraks ja kadus jälle, üksikud tähed olid nii kõrgel, et silm neid vaevalt märkas.

„Jõulu kõigil rõõmsad päevad, kosjameestel mured-vaevad . . ." alustas Aleks laulu, sai aga seltsiliselt kohe vaikimise märgiks müksu küljekontide vahele.

„Kuss-hh! Paned koerad uluma . . . kui ükski haugatab oo Soadu vana-tüdrikud aknal ja küla enne kõla täis kut me kohale jõvame!"

Meeste tee viis otse üle kiviaedade, üle konarliste põlluribade, üle kraavide ning kadakapõõsaste. Kõlekülm tuul puhus neile teravaid lumeokkaid vastu silmi,arvukaid veeloike kattev jää sundis neid vahetevahel kõndima kõigil neljal.

„Oleme ikka õigel teel? küsis Aleks.

„Õ-õigel, õigel." tunnistas Timmu ja uhkeldas: „Seo mul või silmad, ikka lähen sinna nagu nööri kaudu. Säh, tee sooja ja äe muretse."

Aleks tegi nagu kästud. Kibe jook põletas kurku, kuid täitis ihu mõnusa soojusega. Ta peas hakkas valmima kosjanina auameti juurde kuuluv kõne. Sõnad voolasid nagu kevadine vesi kergelt ja takistuseta. Jutud kadunud mullikaist ning ututalledest olid juba isade ja isaisade päevil ära leierdet, Aleks tahtis Tähvetooma ilust tühja aeda istutada ühe roosipõõsa.

Jõudnud kõrge, peaaegu mehe rinnani ulatuva kiviaia juurde sõnas Timmu: „Aeh, olemegi kohal. Seesama oogi mu äia metsa aed . . . K-ka-kas põle vä-vägev ehitus?"

„Vä-vägev jah." tunnistas ka Aleks.

„Siit lähme otse — tee lühem ja põle seda pagana tuult," õpetas peigmees. Kui otse, siis otse, mõtles isamees otsides silmadega kohta, kust end kergema vaevaga üle saaks vinnata. Kõhn kuupoisike pistis parajasti oma terava koonu halli pilvemantli serva alt välja ja näitas armulikult valgust. Aleks, saanud esimesest aialt kukkumise uperkuudist toibunud, ajas end läkastades jalule, astus, astus — ja jäi siis sambana seisma. Kuhu oli ta sattunud? Mis paik see oli? Nii kaugele kui silm ulatas paistsid künkad — ühed mustjad, teised heledad — üle nende sirutusid ristipuude laiad harud nagu hauataguste püüdvad käed. Keegi nagu sosistas, taamal lehvis mingi valge kogu, kellegi hiilivad sammud lähenesid . . . Poisil kerkis müts juustel, ta silmad otsisid ahastuses kaaslast, keda polnud aga näha. Ei ligidal ega kaugel paistnud hingelist, õhus värises vaid korraks kivide rasket kukkumise kolinat nagu oleks keegi poole aeda maha varistanud, siis jäi ümbrus endiselt vaikseks, kuulmeid saagis vaid ristipuude ühetooniline nagin ja plekkpärgade kerge helin nagu kooljate kaeblik viis.

Süda kurgus sööstis Aleks üle haudade nii ruttu kui konarlik maa seda lubas. Ta ei mõelnud kuhu külge tormas, ei mõelnud üldse midagi, vaid hüples komistades ning kukkudes edasi kuni leidis, mida alateadlikult otsis — värava. Selle taga asus tee, mis viis eemale surnuteriigist. Kuhu, polnud Aleksile hetkel tähtis. Kodu oli kaugel, peigmees kadunud. Ta tahtis inimeste hulka, igatses sõbralikult vilkuva tulesilma järele. Terava koonuga kuu oli oma koorekarva palge jälle ära peitnud, tuulepill üürgas, lumepihu keerutas tantsu, mõne sammu taga langes taevas maaga ühte.

Libisedes edasi nagu püssikuulist ehmatanud metsloom silmas noormees äkki enda ees tillukest säravat tulekuuli. Aleksi seisatades hakkas kuulike liikuma, tuli lähemale ja ta kuulis tuttavat häält küsivat: „Oled sa Aleks?"

„Oo aga su äial vägev metsaaed," kõlas tohe vastus.

„Ah missa nüid . . . ei maksa tühja asja pärast pahandada . . . Sa astusid nii kärmelt ja pime olli . . . Säh, lase lonks ja lepime äe, äda põle midagi — paljalt üks pudel läkski puruks, kaks jäi alles."

Ei, häda polnud tõesti midagi. Nad võtsid pudelist uut kuraasi ja jätkasid teed. Jõudnud sihtkohta vahtis neile madala majaderea akendest juba õime pimedus vastu. Ühe pere väravas proovis koer oma häälepaelu, muidu näis külake nagu surnud, peigmees kuid teadis kuhu läks.

Järgneb

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Kanada Akvarellistide
wald Timmas.

Barokk-kunsti

**Ontario Art Gallery's av
oktoobril haruldane 17. s
itaalia kunstnike, disaine
meister-käsitööliste loo
näitus tiitliga „Vatikans
dour — Masterpieces of
que Art".**

**Esitatud 49-st väljapan
tulevad 43 numbrit Va
kunstikogudest ning on
kordselt Ameerika konti
kunstipublikule nähtavad.
tiliselt kaalukaim on
numbrist koosnev maalide
panek eesotsas Domin
(1581—1641) nii kunstilis
ka formaadilt monumen
(419 x 256 sm) altarin
„The Last Communion of
rome", maalitud 1614.
imponeeriv teos on võibol
du küllaltki mitmelaadse
näituse üks tugevamaid
sümboliseerimas energili
emotsionaalset loomingu
sust, mis domineeris Itaal
sajandil. See oli ajajär
paavstid ja teised mõjuv
katoliku kiriku juhid rak
kunstnikke, disainereid ja
terkäsitöölisi katoliku us
Vatikani hiilguse jõu rõh
seks. Nii leiamegi näitus**

Jutuajamine

Rootsis hästi tunt

2.

Vahepeal on sadu ki
reid rannikut küsimärkid
jäänud ja nüüd hakataks
ma, et miks see õieti nii
siasi on see, et raudees
väga efektiivselt seda
varjanud. Kuid nüüd, e
rast ühe vene allveelaeva
rannikuvetes karile jo
hakati järele mõtlema,
need seal Baltikumis õi
vad? Mis plaanid neil on
nad meie sõjasaladusi t
vad? Sel puhul oli pal
mist ja tegemist. Ja pe
hakkas huvi tõusma k
maade vastu. Et kust
need allveelaevad tulev
seal teisel pool vett õ

kirjandus • kunst • muusika

Kanada Akvarellistide Ühingu aastanäituse avamisel. Pildil vas. H. Oja, Erika ja Oswald Timmas. Foto: I. S. Lillevars

Kanada akvarellistide aastanäitus

Möödunud laupäeval avati John Black Aird Gallery's Kanada Akvarellistide Ühingu (The Canadian Society of Painters in Water Colour) 61. aastanäitus. Ontario valitsuse hoones asuvas suurepärases galeriis oli välja pandud 49 mitmesuguses suuruses ja tehnikas akvarelli, mis näitas ilmse igakülgsusega kuivõrd suuri võimalusi saavutatakse vesivärvidega.

Kanada Akvarellistide Ühing asutati aastal 1925 ja pühitses möödunud aastal oma 60. juubeliaastat. Asutamise ajal vaadati Kanadas akvarellmaalidele kui madalamaväärtusega töödele võrreldes õlimaalidega, aga aastatega on see seisukoht muutunud ja akvarelli kõrvutatakse tänapäeval samaväärsena õlimaalide kõrvale. Praegusel kanada vesivärvide kunstil on paljusid väljenduslaade ja arengulisi erisuunasid ning läheb julgelt vastu kanada kunstielu tulevikule.

Seda ilmnes ka näitusel, kuhu zhürii oli valinud 350-st tööst 59, igalt ühe töö. Üks kunstnik oli siiski kavala võttega sellest piiramisest läbi pääsenud, esitades kaks tööd kui ühe kaheosalise töö. Tugev zhürii tagas ühtlaselt kõrge taseme, nende hulgas olid omakorda silmapaistvaiks John Bennett, Ray Carttell, Oss Timmas, Jan La Pierre jt. O. Timmaselt oli suuremõõtmeline „Black Creek".

Näituse avas praegune ühingu esimes O. Timmas, tervitades kohal olevaid kunstnikke ja selgitas zhürii rasket ülesannet valiku tegemisel ning tulemust, mis sellise näituse puhul on paratamatu. Samuti ta andis 97-aastasele ühingu liikmele kunstnik B. Cogill Haworth'ile üle käesoleva aasta auhinna, mille kohal viibiv kunstnik vastu võttis. Peggie Coulter sai Curry Art Store auhinna, ka tegi ta teatavaks kolme aunimetusega märgitud kunstniku nimed.

Näitusel lasti välja ka ühingu 60. aasta tegevust kirjeldav ülevaateteos „Aquarelle!". Selle on kirjutanud kunstnik Rebecca Sisler ja sissejuhatuse praegune esimees O. Timmas. Raamatus on teksti kõrvale antud ka liikmete töid ja grupifotosid kokkutulekuist, esimeeste nimed, auhinnasaajate nimed (1982 Oswald Timmas), väljaspool Kanadat toimunud näitused ja ühingu ajaloo jooksul olnud liikmed; eestlasist on sinna kuulunud Endel Kõks, Ruth Tulving ja O. Timmas.

Väga head ülevaadet Kanada akvarelliloomingust andev näitus jääb avatuks 31. oktoobrini.

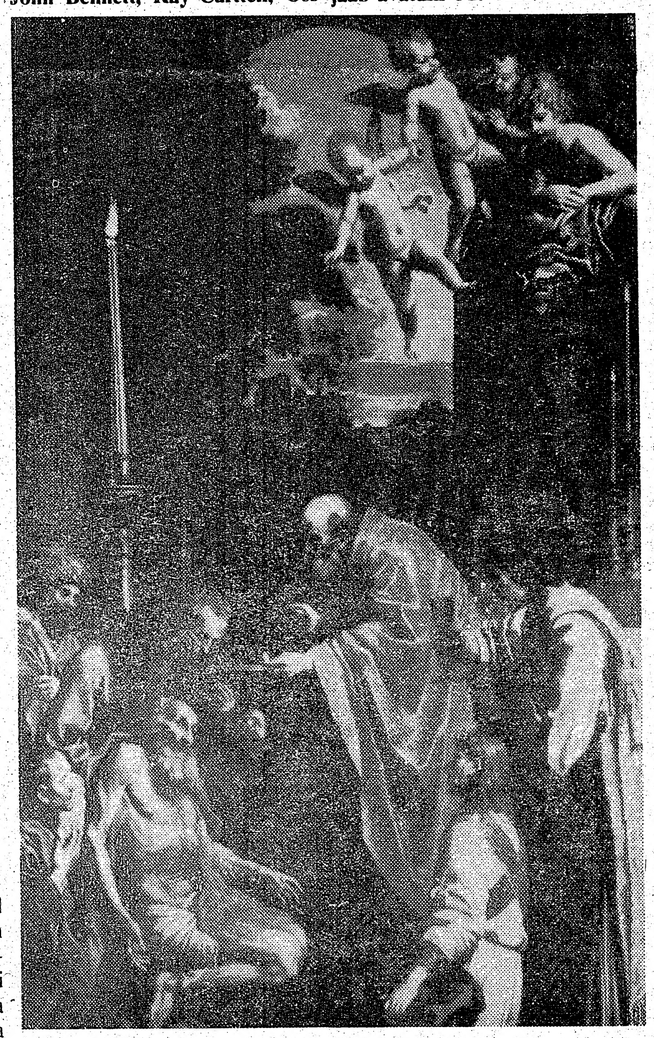

Domenico Zampieri maal: „Püha Hieronümos'e viimane armulaud". Praegu Vatikani Pinakoteegis.

Barokk-kunsti näitus Ontario Art Gallery's

Ontario Art Gallery's avati 3. oktoobril haruldane 17. sajandi itaalia kunstnike, disainerite ja meister-käsitööliste loomingu näitus tiitliga „Vatikans Splendour — Masterpieces of Baroque Art".

Esitatud 49-st väljapanekust tulevad 43 numbrit Vatikani kunstikogudest ning on esmakordselt Ameerika kontinendi kunstipublikule nähtavad. Kunstiliselt kaalukaim on 12-st numbrist koosnev maalide väljapanek eesotsas Dominichino (1581—1641) nii kunstiliselt kui ka formaadilt monumentaalne (419 x 256 sm) altarimaaliga „The Last Communion of St. Jerome", maalitud 1614. a. See imponeeriv teos on võibolla muidu küllaltki mitmelaadse rahutu näituse üks tugevamaid punkte, sümboliseerimas energilist ja emotsionaalset loomingu vaimsust, mis domineeris Itaalias 17. sajandil. See oli ajajärk, kus paavstid ja teised mõjuvõimsad katoliku kiriku juhid rakendasid kunstnikke, disainereid ja meisterkäsitöölisi katoliku usu ning Vatikani hiilguse jõu rõhutamiseks. Nii leiamegi näitusel näiteid nii välis- kui ka sisearhitektuurist, altarid, kirikumööblid, pühad kujud, küünlajalad, gobeläänid ja paavstide ning kardinalide ametirüüd. Kõik teostatud pidulikus üliornamentaalses roomа barokkstiilis.

Barokk on loomingustiil, mis järgnes renessansile, lisades eelneva intellektuaalsusele ornamentaalset toredust esteetiliselt täiusliku illusiooni otsingul. See mõjutas kõiki visuaalse loomingu väljendusi ja kogu lääne-tsivilisatsiooni, mitte üksi Vatikani ja katoliku kiriku ajalugu. Koos rokoko stiiliga võib barokkstiili kestvust (kõrgaega) lugeda 1600-1760. aastani.

Skulptor ja arhitekt Lorenzo Bernini (1598—1680) on võibolla tähtsaim barokkkunsti olemuse kehastaja nii oma elujal Roomas kui ka sellel näitusel. Arhitektina muutis ta Püha Peetri kiriku ja selle kõrvalalade ümberkujundamisega Rooma kesklinna ja Vatikani suurejooneliseks ning pidulikuks. Näitusel on Berninilt kiriklikud skulptuurid, medalid ja küünlajalad. Näitusel leiame veel mitmete meistrite loomingut (Annibal, Poussin, Rubens, Reni jt.).

Lisaks Vatikani kogule on galeriis 34-st numbrist koosnev sama stiili tutvustav 17. sajandi joonistuste ja graafiliste lehtede väljapanek tiitliga „Papal Roma in 17th Century". See valik on koostatud Toronto ja Ontario kunstikogudest ning ei ole mitte osa Vatikani rändnäitusest.

Kuigi väljapanek on sisult ja vormilt usku ning kirikut teeniv, on selles palju esteetilist vormikujunduslikkust ja tehnilist loomingujõudu, mis vaimustab iga süvenevat vaatlejat. Huvitatud isikud ja grupid võivad ühineda igal päeval toimuvate näituste vaatlustega. Samuti on võimalik rentida ($3.00) lindistatud kommentaare.

Pühapäeva õhtupoolikul ja õhtul toimuvard Toronto Eearly Music Centre poolt korraldatud mitmelaadsed barokkmuusika kontserdid. Näituste kohta saab täpsemat informatsiooni Ontario Art Gallery'lt nn. „hot-line" kaudu, tel. 977-ROME. Näitus jääb avatuks 30. novembrini.

ABEL LEE

Jutuajamine Peeter Puide'ga

Rootsis hästi tuntud Eesti päritoluga kirjanik vestleb oma tööst

2.

Vahepeal on sadu kilomeetreid rannikut küsimärkide taha jäänud ja nüüd hakatakse arutama, et miks see õieti nii on? Tõsiasi on see, et raudteesriie on väga efektiivselt seda rannikut varjanud. Kuid nüüd, eriti pärast ühe vene allveelaeva Rootsi rannikuvetes karile jooksmist hakati järele mõtlema, et kes need seal Baltikumis õieti elavad? Mis plaanid neil on ja miks nad meie sõjasaladusi taga ajavad? Sel puhul oli palju ütlemist ja tegemist. Ja peale seda hakkas huvi tõusma ka Baltimaade vastu. Et kust kohast need allveelaevad tulevad ja mis seal teisel pool vett õieti on? Ning just sel silmapilgul hakkasid minu raamatud ilmuma. Need käsitavad Balti aineid, aga need on kirjutatud Rootsi vaatevinklist.

See ongi võibolla vahe minu ja teiste eesti kirjanike vahel, kes rootsi keeles kirjutavad, sest ma ei saa salata, et olen siin maal üleskasvanud. Mul on täielik rootsi haridus, ma pole eesti koolides üldse kunagi käinud. Ja ma ka mõtlen rootsi keeles. Aga ma tunnen end eestlasena ja kui te mu käest küsite, et kas oled rootslane või keegi muu, siis ma ütlen, et olen muidugi eestlane. Kuid teisest küljest räägin ma rootsi keelt rootsi viisil ja ma kirjeldan Eesti saatust rootsi moodi. Siiamaani on eestlased kirjeldanud oma aineid alati eestlastena. Tagajärg on see, et mina annan Eesti sündmustikku aastaist 1905 kuni 1980 nagu oleks see üks osa Rootsi ajaloost, mis see ju ka tõeliselt on. Kõik Läänemere-riigid on üksteisega seotud ja on seda alati olnud. Mis praegu sünnib, see on ainult üks parentees ajaloos. Kas kaovad varsti kõik või jätkub elu? Rootsi vallutas kunagi Eesti ja Liiviama, et oma merevabadust säilitada. See sai selle kaljule jooksnud allveelaeva tõttu rootslastele jälle selgeks."

„Võibolla annaksid sa meile väikese lühiülevaate oma romaani sisust?"

„Esiteks lase mul seletada, miks ma selle romaani üldse kirjutasin. Vaata, kui sa oled eestlasena Rootsis üleskasvanud, siis on sul siin päris suuri raskusi olnud. Seda oli ka minul, täpselt nagu teistelgi eesti lastel. Sattusime rootsi ühiskonda ja olime seal täiesti oma käe peal. Ja meid tõgati päris põhjalikult rootsi laste poolt. Tõgamise abil tehti põgenikele — eriti lastele — selgeks, et nad õieti siia riiki ei kuulu. Aga kuhu me siis kuulume? Kodu-eesti ühiskonda ei kuulu me ju ka. Me ei kuulu õieti kusagile. See on juba nagu terve meie riigi saatus ajaloo vältel, ja ka meie kultuuri-ajaloo saatus — mida ma niiöelda endaga kaasas kannan.

(Järgneb)

Vanem proua Vancouveris otsib usaldusväärset
KEEDUOSKUSEGA ISIKUT
kes tema eest hoolitseks. Prii korter ja söök. Rahaline tasu kokkuleppel. Koristamistöödeks ja pesupesemiseks abiline olemas. Avaldused saata: H. Kurtz, 1715 Dunbar St. Vancouver, B.C. V6R 3L9. Tel. (604) 738-5847

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
Realtor
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
Aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5
Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvas ja paljud muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.
Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

TORONTO LINN

PÜHAPÄEVAL, 26. OKTOOBRIL 1986
ÜLEMINEK STANDARD KELLAAJALE

Linnanõukogu avaldas proklamatsiooni, mille kohaselt kodanikelt nõuti suvise kellaaja rakendamist 27. aprillist kuni 26. oktoobrini 1985. Kodanikelt nõutakse nüüd, et nad lükkaksid oma kellad ja uurid ühe tunni võrra tagasi.

KELL 2 ÖÖSEL 26. OKTOOBRIL

Artur C. Eggleton
Linnapea

SATURDAY, NOVEMBER 8, 1986 starting at 9:30 am, a symposium on:
THE PROBLEM OF SECURITY IN NORTHERN EUROPE AND THE BALTIC —
Lectures by Toivo Miljan, Tõnu Parming and Andrew Rasiulis (Dept. of National Defence, Ottawa).
HUMAN RIGHTS AND THE HELSINKI PROCESS — Round Table discussion by Gordon Skilling, Allan Bowker (Dept. of External Affairs), Juris Dreifelds, Romas Vastokas.
At: George Ignatieff Theatre, 15 Devonshire Place, just south of Varsity Stadium
$20.00 regular, $15.00 seniors and students. Sponsored by AABS and the Chair of Estonian Studies, U. of T.

KATUSETÖÖD
uued ja parandamine.
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

Pildil Klubi juhatus püstoli-liiga asutusaastail. Esireas: O. Sõrra, V. Kana, M. Randla. Tagareas vasakult: H. Lilleberg, K. Trei, E. Gering, R. Marley, A. Tinits.
Foto: Tommy Tomson

Toronto Eesti Püssi- ja Püstoliklubi alustas uut hooaega

Püstolimehed eriti edukad

Möödunud neljapäeval kohtusid laskurid Eesti Maja lasketiirul, et arutada uue laskehooaja küsimusi ja probleeme.

Kuigi püssi osas on Klubi tegevus viimasel ajal võrdlemisi tagasihoidlik olnud ja ainult skaudid paistavad veel seda spordiharu viljelevat, on püstoli alal tõustud Ontario provintsis esimeste hulka. Eriti tuleb märkida noorema generatsiooni laskurite P. Misleri ja M. Geringu edu vabapüstolis ja täiskaliibrilises matshi-püstolis. Kuid neil on ka teisi tihedalt kannul. Neljapäeval, 16. oktoobril on Klubi avamatsh V. kaliibri-püstolis sisetiirul Metro Toronto Pistol League seerias, kus kohatakse Forest Hill püstoliklubiga. Viimase nelja aasta jooksul on Klubi püstolimeeskond tulnud liigas mitmed korrad esi- ja teisele kohale. Oli märgata väikest tagasiminekut, kui tiimi-treener Arvi Tinits kaks aastat tagasi lahkus Ühendriikidesse, kuid möödunud talvel saavutati endine tasand ja isegi ületati see. Ka sel hooajal oodatakse häid tulemusi, kuigi ehk vanemad laskurid peavad noorte juurdekasvu ees tagasi astuma. Siiski teevad nad Liigas kaasa. Praegu on vanema generatsiooni meestest püstoli-tiimis veel järel Ants Tint, Olaf Sõrra, Alf Laning, A. Tinits, Tommy Tomson ja Joe Usvaltas. Nooremas generatsioonis lasevad edukalt kaks ülalnimetatud püstolimeest M. Gering ja P. Misler — neile lisanduvad veel I. Rannala, M. Jukkum, T. Mals, U. Sui, M. Alliksaar, V. Vessman, J. Juhani jt. Hiljutisel maavõistlusel lätlaste ja leedulastega saavutati püstolis jälle esikoht (tulemused järgmises lehes). Klubi sisustust on tublisti uuendatud ja parandatud, paar korda talgukorras aga enamasti püssi-vanameistri Evald Geringu käe all ja isikliku panuse abil. Tublisti on kaasa aidanud ka püssimees ja Klubi varahoidja Jakob Vares.

Ontario provintsi esivõistlustest Sudburys võtsid sel suvel edukalt osa laskurid P. Misler, M. Gering ja M. Jukkum, kes tuulisele ja vihmasele ilmale vaatamata sealt mitmete medalitega tagasi tulid.

Kanada ja N. Liidu kultuurilised vahetused

Kanada välisministeeriumi teatel alustatakse Ottawas 27. oktoobril läbirääkimisi kahe-aastase programmi üle, mis edustaks ametlikke vahetusprogramme N. Liidu ja Kanada vahel teaduslikul, akadeemilistel ja kultuurilistel aladel. Need ametlikud vahetusprogrammid toimuksid vastava kokkulepp. alusel, mis sõlmiti juba aastal 1971 (Pierre Trudeau valitsuse ajal).

Samuti leppis Kanada välisminister Joe Clark kokku N. Liidu välismi. istri Eduard Shevardnadzega inimkontaktide hõlbustamiseks nende kahe maa vahel. Selle programmi alla kuuluvad perekondade taasühendamised ja muud emigratsiooni-immigratsiooni asjad. Läbirääkimised toimuvad kas käesoleva aasta lõpul või järgmise aasta alguses.

Ametlikud vahetusprogrammid katkestati aastal 1980 N. Liidu vägede Afganistani sissetungimise tõttu.

(Kuid nad on ikka veel seal — toimetaja).

Kanada ja N. Liidu kaubandussuhted

Kanada välisministeeriumist teatatakse, et N. Liidu välisministeri Eduard Shevardnadze hiljutisel külastusel Ottawasse kirjutati alla mitmele kaubanduskokkuleppele.

N. Liit nõustub Kanadast ostma 25 miljonit tonni teravilja järgmise viie aasta jooksul. Samuti pikendati lepingut Kanada ja N. Liidu vahel kaubavahetuseks, kus üksteise maid koheldakse kui „eriti eelistatud riike (most favored nations)". Originaal-lepe sel alal sõlmiti juba 1956 aastal. Selle aja vältel on N. Liit kasvanud Kanadale suuruselt neljandaks eksporduturuks.

Samuti uuendati kokkulepet majanduslikuks, tööstuslikuks, teaduslikuks ja tehniliseks koostööks. Koostööd koordineerib Segakomisjon, mis astub kokku kord aastas kas Moskvas või Ottawas — kordamööda.

Samuti kirjutati alla kokkuleppele, mis lubab kaotada topelt-maksustamise isikutele, kes veedavad igal aastal osa oma ajast teise maal — nagu diplomaadid, kaubandusfirmade esindajad jne. See hakkab kehtima 1987.

Ameerika lendur Nikaraaguas vangis

Möödunud neljapäeval ilmus Managuas „pressikonverentsile" ameerika lendur Eugene Hasenfus, kes kinnitas et ta on CIA (USA Luure Keskameti) spioon, kes vedas illegaalseid relvi „kontradele", nagu kommunistide-vastaseid Nikaraagua partisane nimetatakse. Teatavasti hääletas USA kongress hiljuti saja miljoni dollarilise summa Nikaraagua vabadusvõitlejate abistamiseks, kuid see pidi olema nõndanimetatud „sotsiaalabi" ja ei olevat mõeldud relvade saatmiseks.

Läänemaade telesaadetes edasi antud „pressikonverents" oli rohkem hästituntud Moskva kohtuistungite moodi — 45-aastane Hasenfus, kes olevat langevarju abil oma transportlennukist välja hüpanud, tunnistas end süüdi ja nimetas mitmeid nimesid — need mehed olevat CIA agendid, kes teda relvadesmugeldamiseks olevat palganud. Ta olevat juba ligi tosina lende teinud, kuid viimane neist ebaõnnestus — lennuk lasti Nikaraagua valitsusvägede poolt alla ja kaks Hasenfus'i kaaslast, William J. Cooper ja Wallace B. Sawyer, said surma. Hasenfus olevat nüüd „sõjavang" ja kuigi ta ülestunnistuse-tseremooniat nimetati „pressikonverentsiks", ei lubatud välismaise pressi liikmetel temalt midagi küsida.

Kahe surmasaanud lenduri laibad anti üle USA suursaatkonnale Managuas, kuid Hasenfus'i vabastamise võimalusi ei ole seni mainitud.

Kanada ettepanekud tariifiküsimuste lahendamiseks

Kanada Rahvusvahelise Kaubanduse Ministeerium ja selle juhataja, minister Pat Carney, väidavad et USA valitsus teeb neile ülekohut tõstes tollitariife kanada puitmaterjalilt nagu vineer, sindlid, aialatid, raudteeliiprid, muu ehitusmaterjal, mööblimaterjal, postid, paberimaterjal ja teised sellised tooted. Kanada neli provintsi, mis peamiselt küsimuses-olevaid puitmaterjale toodavad, on lubanud oma metsanduse-pruuke ja müügihindu kontrollida, et USA-le mitte muljet jätta ebaõiglasest hinnapoliitikast, mida provintsivalitsuste poolt toetatakse. Kuid Kanada valitsus lükkab tagasi USA Kongressi nõudmise, et neil lubatakse komisjon asutada, kes Kanadasse tuleb ja kohapeal hindadepoliitikat juurdleb. See oleks nagunii väga raske, kui mitte võimatu, sest puidutööstus on Kanadas laiamõõtmeline ja selle tükk-tükilt järelekatsumine võtaks mõõtmatult aega ja raha, mis ei oleks kaubandusele soodne ega tooks mingeid kasumeid.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

Nr. 77

Mihhail Pruul j

Imetlusväärne „ki

Kes kunagi on kä
vikus, teab et selle ho
kolmandas on suur se
aga keegi tähele pann
on kirvetöö. See mees
Mihhail Pruul — sai n
na vanasõna kohaselt
lugu tulevaste põlvede
dud.

Toronto Eesti Skaudis
Seltsi ja skautüksuste
Kotkajärvel on kõik e
talgute korras — väljaa
peamaja katus, mis oli
aasta kevadsuvel eesti
meeste jaoks liiga kõrge
sellest peale professio
tööks. Mõned ühiskondli
nuse „autoriteedid" väida
need ajad olevat igavesti
— eestlastel pole enam
suurteks talgutöödeks. S
tea enne, kui proovib.

Igatahes — 1966. aast
— just 20 aastat tagasi —
ehituselolevale kolmn
kohvikule aknaid ette. Ak
du suuruse määras kusk
kaubaga (pool-muidu ja p
ha tagasi) saadud klaas. A
Kennet Meipoomilt küsiti
hul — „kas on okei", tea
ba ette, et ta on asjaga
Kust sa seda klaasi ostma

Akende klaasimine pi
muma liistudega. Need ol
mis saetud, põhivärviga
tehtud — muudkui lõika
45-kraadi all parajaks ja
ta „finish"-naeltega ak
sisse. Siis klaas, ja jälle li

Kaks talgumeest jäid
peenema töö peale. Üks —
ei mäleta — tundis oma
põhjalikult, sest oli seda
lasti varem teinud. Ta
n.n. „miiter-boksi", lõikas
ja pikkusega juppidel ots
kraadiliseks ja peaaegu k
pid klappisid paika. Te
üks vanem mees, kelle töö
mist vaatasime üsna k
tunnetega. Temal oli
tööriistaks habeme-noa-t
puusepa-kirves ja ta lä
rahuga liistuhunniku juur
ki võtma.

Kes iganes talgutööd o
teinud, see teab, et vahes
välja asjatundjaid ja spet
kes kinnitavad oma tö
niisuguse enesekindluse
keegi ei kahtle. Kui si
paneb uksele hinged ja k
med sama poole külge v
kab katuse-sindleid peal
ma harjast alustades — s
dugi kargavad teised vah
spets saadetakse mulda
ma või prügi põletama.

See vanem akna-klaa
imetlusväärne ja chitustö
va (kui üldse kunagi)
erand. Ta lõikas kirveg
ühe otsa 45-kraadilisek
siis pöidla küüne liistu

Müügil puhas pastöriseer
MESI
otse mesinikult. $33.—
naelane ämber. Tel. 7

Lilleäri Torontos vajab
äriteenija
Inglise keele oskus vaja
formatsiooniks helistad
1502 — küsida INTA

Mihhail Pruul ja „Kotkajärve" kohvik

Imetlusväärne „kirvetöö"

Kes kunagi on käinud Kotkajärve kolmnurkses kohvikus, teab et selle hoone kaks külge on täis aknaid ja kolmandas on suur serveerimisluuk kööki. Vaevalt on aga keegi tähele pannud, et kohviku aknaliistude lõiked on kirvetöö. See mees, kes kirvega aknaid ette pani — Mihhail Pruul — sai möödunud kuul 100-aastaseks. Kuna vanasõna kohaselt „töö kiidab tegijaid", siis olgu see lugu tulevaste põlvede hirmuks ja imetluseks kirja pandud.

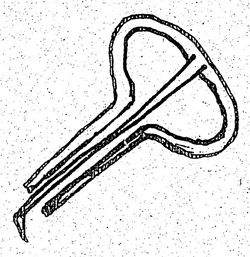

Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi ja skautüksuste hooned Kotkajärvel on kõik ehitatud talgute korras — väljaarvatud peamaja katus, mis oli 1958. aasta kevadsuvel eesti ehitusmeeste jaoks liiga kõrge ja jäigi sellest peale professionaalide tööks. Mõned ühiskondliku panuse „autoriteedid" väidavad, et need ajad olevat igavesti möödas — eestlastel pole enam vahvust suurteks talgutöödeks. Seda ei tea enne, kui proovib.

Igatahes — 1966. aasta suvel — just 20 aastat tagasi — pandi ehituselolevale kolmnurksele kohvikule aknaid ette. Aknaruudu suuruse määras kuskilt hea kaubaga (pool-muidu ja pool raha tagasi) saadud klaas. Arhitekt Kennet Meipoomilt küsiti sel puhul — „kas on okei", teades juba ette, et ta on asjaga nõus. Kust sa seda klaasi ostma lähed!

Akende klaasimine pidi toimuma liistudega. Need olid valmis saetud, põhivärviga valgeks tehtud — muudkui lõika nurgad 45-kraadi all parajaks ja koputa „finish"-naeltega aknaaugu sisse. Siis klaas, ja jälle liistud.

Kaks talgumeest jäid selle peenema töö peale. Üks — nime ei mäleta — tundis oma tööd põhjalikult, sest oli seda kindlasti varem teinud. Ta kasutas n.n. „miiter-boksi", lõikas para- ja pikkusega juppidel otsad 45-kraadiliseks ja peaaegu kõik jupid klappisid paika. Teine oli üks vanem mees, kelle tööle asumist vaatasime üsna kahtlaste tunnetega. Temal oli ainsaks tööriistaks habeme-noa-teravune puusepa-kirves ja ta läks täie rahuga liistuhunniku juurde pulki võtma.

Kes iganes talgutööd on kaasa teinud, see teab, et vahest ilmub välja asjatundjaid ja spetsialiste, kes kinnitavad oma tööoskust niisuguse enesekindlusega, et keegi ei kahtle. Kui siis mees paneb ukselc hinged ja käepidemed sama poole külge või hakkab katuse-sindleid pealc lappama harjast alustades — siis muidugi kargavad teised vahele ning spets saadetakse mulda kärutama või prügi põletama.

See vanem akna-klaasija oli imetlusväärne ja chitustööl harva (kui üldse kunagi) esinev erand. Ta lõikas kirvega liistu ühe otsa 45-kraadiliseks, pani siis pöidla küüne liistu pikkuse märgiks ja lõikas kirvega teise otsa. Pani liistu paigale ja koputas naelad sisse. Teine lõigatud liist sobis täpselt. 45-kraadilised nurgad olid nii tihedad, et mõte ka ei mahu vahele, õhust rääkimata. „Vanamehel näkkab", arvasin mina, kui üks aken oli nii kirvega klaasitud.

Teise aknaga näkkas samuti. Kolmandaga samuti. Väga harva ei olnud kirvega tehtud 45-kraadiline lõige esimese ropsuga täpne ja vajas veidi kirvega kohendamist. Ma vaatasin akna-klaasija tööd kui ilma-imet, mida ma kunagi varem polnud näinud.

Kui ma lõpuks küsisin, et „kuule kulla mees, kus sa niisugust tööd oled õppinud?" — sain üsna lühikese vastuse: „Eks ikka Saaremaal".

Talgu-meeste nimestikust leidsin, et mehe nimi oli Mihhail Pruul. Et ta muhulane oli, seda sain teada alles tüki hiljem — siis kui tema tütretütar Linda Silva (praegu Linda Raud) Lembitu Malevasse hundujuhiks tuli.

Uhest asjast on mul ühenduses Mihhail Pruuliga tuline kahju: Et ma ei märganud temalt parmupilli tellida siis kui ta veel kümnekonna aasta eest niisuguste töödega nokitses. Mul on mitu parmupilli, aga need on viletsama häälega — nendel pillidel ei ole küllalt seda „parmu" sees, mis on Mihhail Pruuli pillil.

Heino Jõe

Teadaanne

REALISTID

Realistide järjekordne kokkutulek toimub reedel, 24. okt. s.a. kell 7.30 õhtul Tartu College'i restorani ruumes. Kõik realistid kutsutud.

Teadaanne

Alates 1. jaanuarist 1987 peavad kõik tulevased jahimehed „jahiõpetuse" kursustest läbi käima, enne kui nad tohivad püssiga metsa minna, teatatakse Kanada Loodusvarade ja Looduskaitse Ministeeriumist; ka vanad „jahimehed" peavad olema võimelised oma kogemusi tõendama. Selleks peavad nad esitama jahiloa, mis on pärast 1968. aasta 1. jaanuari välja antud. Kui neil selline luba puudub, peavad nemadki uuesti kursustele minema. Praegu nõutakse ainult jahihuvilistelt, kes on sündinud pärast 31. detsembrit 1954, eriliste jahimehekursuste lõpetamist enne kui nad jahiloa-eksamile lähevad. Tulevikus peavad kõik seda tegema, kes ei suuda oma jahikogemusi tõendada.

Müügil puhas pastöriseerimata

MESI

otse mesinikult. $33,— 30-ne naelane ämber. Tel. 759-1257

Lilleäri Torontos vajab

äriteenijat

Inglise keele oskus vajalik. Informatsiooniks helistada 466-1502 — küsida INTA

KIRIKUD

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

JUMALATEENISTUS on pühap., 19. okt. kell 1.30. Teenib õpetaja A. Jalonen.

Koguduse 34. aastapäeva JUMALATEENISTUS on pühap., 2. nov. kell 3 p.l. Jutlustab külalisena emeeritus praost O. Puhm. Laulab koguduse ansambel. Kohvilaud.

Õpetaja kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

LEERI ALGUSE JUMALATEENISTUS pühapäeval, 19. oktoobril kell 11 hommikul. Teenib õp. Andres Taul. Solist.

Noored alates 15. eluaastast, võtke osa leeriõpetusest. Registreerige õpetajatele. Õpetus toimub eraldi eesti- ja ingliskeelsetele klassidele. Pühapäevakool. leerieelsed.

PIIBLITUND kirikus — E. Kaasik näitab video-filmi, kohe pärast jumalateenistust. Võtke osa!

USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS 26. oktoobril kell 11 hommikul. Vanematepäev. Teenib õp. A. Taul. Laulab Cantate Domino R. Toi juhatusel.

KOOSVIIBIMINE KOHVILAUAS pärast jumalateenistust all saalides. Tooge oma vanemad ja eakad sõbrad kirikusse! Kes vajavad transporti, teatada kantseleisse!

EELTEADE: Reformatsiooni nädalalõpp 30., 31. okt., 1. nov. Peab õp. Vaga Vancouverist.

PIIBLITUNDE ei toimu 26. oktoobril ja 2. novembril.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeva hommikuti kl. 9.30 —12 ja neljapäeva õhtuti kl. 6 —8: õp. Taul. Õp. Heinsoo on kiriku juures esmaspäeviti, teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 10 h. —4 p.l.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

Soovin osta

INGLISE-EESTI ja EESTI-INGLISE SÕNARAAMATUID

Hel. 447-2529

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 19. okt. kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Pühapäevakooli algus.

Pühap., 26. okt. kell 4 p.l. LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust kohvilaud ja koguduse käsitööringi „väike loterii". Jumalateenistusel ja kohvilauas solist Liina Purje-Lepik.

Pühap., 2. nov. kell 11 homm. EESTI GAIDIDE ja SKAUTIDE MALEVATE ühine JUMALATEENISTUS gaider Liis Juske mälestuseks.

Pühap., 9. nov. kell 2 p.l. koguduse iga-aastane loterii. Jumalateenistust ei ole.

Pühap., 16. nov. kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust akordionide orkestri kontsert kiriku ülemises saalis.

Pühapäevakool ja leerieelsete grupp alustab tööd 19. okt. kell 11 homm.

Koguduse segakoori harjutused igal esmaspäeval kell 6.30 õ.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Laupäeval, 18. okt. kell 4 p.l. SÜGISÕHTU kõigile. Koosviibimine.

Pühapäeval, 19. okt. kell 11 homm. LÕIKUS-TÄNUPÜHA-JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja, laulab naisansambel.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 19. okt. kell 11 homm. kalmistupüha JUMALATEENISTUS York kalmistul N sektsioonis. Pool tundi hiljem palvus uues osas. Teenib praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Laululehed. Vihmase ilma puhul peetakse mälestusteenistus kell 1 p.l. Peetri kirikus.

EELK PEETRI KOGUDUS VANCOUVERIS

kirik ja kantselei
6520 Oak St. (49. ja Oak St. nurgal)
Õp. Thomas Vaga
kantselei 263-1802,
kirikus 263-4527

JUMALATEENISTUSED pühapäeviti kell 10. 30.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 19. oktoobril kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS EHATARES. Kõneleb Gustav Pitka. Lauluettekandeid.

Kell 2 p.l. kirikus PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Leesment'i noored. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.).

Kell 6 õhtul INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laste Kirik.

Teisipäeval, 21. okt. kell 11 homm. pensionäride ja vabade PALVEKOOSOLEK.

Kolmapäeval, 22. okt. kell 11 homm. PALVEKOOSOLEK.

Pühapäeval, 26. okt. kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulavad Ülo Lindström ja Raul Pumber. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne PEREKONNAÕHTU. Kõneleb Toomas Rüdmik, lauluettekandeid ja kohvilaud.

Eelteade: Evangeeliuminädal 29. okt.—2. nov. Külaliskõneleja pastor Valdeko Kangro.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 19. okt. kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanutele ja noortele, kell 11 homm. lastele.

Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS, kõneleb Victor Krabi, laulab segakoor.

Kell 6 õ. VÄLISMISJONIÕHTU, kõneleb H. Eller, laulab Medride duett.

ESIMENE EESTI EV. LUTH. KOGUDUS HAMILTONIS

Klrik: 18 Victoria Ave. S.
Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik,
3 Mapleside Ave. Hamilton, Ont.
L8P 3Y4, tel. 527-0410

Pühapäeval, 19. oktoobril kell 11.15 LÕIKUS-TÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS St. John Luteri Usu kirikus, 22 Willow St., Waterloo. Teenib koguduse õpetaja. Laulab Toronto Eesti Meeskoor Charles Kipperi juhatusel.

Pühapäeval, 26. oktoobril kell 16.00 Koguduse 35. Aastapäeva ja Usupuhastuse püha pidulik JUMALATEENISTUS Hamiltonis. Teenivad piiskopp K. Raudsepp ja koguduse õpetaja. Laulavad Valve Tali ja Hilda Sepp ning H.E.S. Segakoor O. Kopvillemi juhatusel. Laululehed. Orelil E. Rammo. Järgneb päevakohane koosviibimine kiriku saalis. Teretulemast mõlemale jumalateenistusele!

Koguduse õpetaja viibib puhkusel 8.—22. augustini. Vajaduse korral asendavad teda õp. U. Petersoo ja õp. O. Gnadenteich.

ARMAST ABIKAASAT

MIHKEL WIDRIK'ut

sündinud 20. märtsil 1901 Kihnus
surnud 10. oktoobril 1986 Torontos

mälestab sügavas leinas

abikaasa MARTA

KAUAAEGSET SÕPRA

MIHKEL WIDRIK'ut

mälestavad

ELISABETH VESIK
ARNO VESIK
ENDEL VESIK
TEODOR VESIK perega
HEINO VESIK perega
LEIDA KILU

Puhka rahus võõramaa mullas.

ARMAST

kapten THEODOR WOMPA't

mälestavad kurbuses Vancouveris
ja avaldavad sügavat kaastunnet abikaasale ja pojale

AINO ja AARE VABASALU
AIMAR ja HELJE ROMMAN
JOHANNES ja JUTA LOOTSAAR
ALBERT ja MAGDA KRUG

Surmanuhtlus parlamendis vabale hääletusele

Kanada justiitsminister Ray Hnatyshyn ütles oma kõnes Newfoundlandis, et konservatiivid plaanivad panna surmanuhtluse taas-kehtestamise küsimuse parlamendis hääletusele veel enne järgmisi üldvalimisi. Teatavasti on Hnatyshyn peaminister Mulroney 16-liikmelise nõndanimetatud „sisekabineti" liige. „Me lubasime asja parlamendis vabale hääletusele panna", ütles Hnatyshyn," ja me kavatseme oma lubadust pidada." — „Vabaks hääletuseks" nimetatakse sellist parlamendihääletust, kus parteiliikmed ei pea oma üldisest parteiprogrammist kinni pidama, vaid võivad ka opositsiooniga koos hääletada.

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Ootamatult lahkunud armast sugulast

TEREESE VUKS'i

mälestavad leinas

LEIDA ZOOBEL abikaasaga
SUGULASED New Yorgis ja kodumaal

Igavesele unele lahkus meie kallis onu

MIHKEL WIDRIK

Sündinud 20. märtsil 1901 Kihnus
Surnud 10. oktoobril 1986 Torontos

Mälestavad leinas

MIHKEL ARGET perekonnaga
MARIA VARKKI perekonnaga
NIKOLAI ARGET perekonnaga
LINDA KURVITS perekonnaga
MARIA MURU perekonnaga

Armast sugulast

MIHKEL WIDRIK'ut

mälestavad

JAKOB LAMEND perekonnaga
MIHKEL ALAS abikaasaga

Head sõpra

FELIKS KOOP'i

mälestavad leinas

ENDEL ja RUTT TULVING

Armast

FELIKS KOOP'i

mälestavad kurbuses

HEINO ja REET KASAK

Ootamatult lahkunud armast

TEREESE VUKS'i

mälestavad kurbuses

MAIMU ja VICTOR KÕRESAAR

Vähjahaigusekindel olend looduses

Vähjahaiguse uurimiseks katsetatakse peale inimeste ka kõiki võimalikke loomi. Absoluutselt kasvajate- ja vähjavaba olend on haikala, hoolimata sellest, et teistel kaladel vähki esineb. Haikala vähjakindlust uurivad dr. J. Folkman Bostoni Lastehaiglas ja Robert Lange Massachuseti Tehnoloogilises Instituudis. Haikala on ka üks rikkalikum A-vitamiini sisaldaja.

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Armast vilistlast

FELIKS

mi

Armast vilistlast

FELIK

mälestab

EESTI

Lahkus armas vilistlane

AKSE

Sündinud 31
Surnud 14. sep

M

Armast

ALIINE

mälest

Lahkus meie armas sugu

MAR

Sündinud 26. d
Surnud 11.

Eestlaste poolt eelistatu

MA

Matusemaja on üle 115
tot sama perekonna po
Moderniseeritud avarad
küllaldaselt parkimiseru

Vä

ROSAR
FUNERAL

T. L. MORR

467 Sherbourne
T

Armast vilistlast

FELIKS KOOP'i

mälestab sügavas leinas

korporatsioon ROTALIA

Armast vilistlast

FELIKS KOOP'i

mälestab

EESTI KORPORATSIOONIDE LIIT

Lahkus armas vilistlane

AKSEL PALGI

Sündinud 31. jaanuaril 1902 Eestis
Surnud 14. septembril 1986 Austraalias

Mälestab leinates

korporatsioon SAKALA

Armast

ALIINE WAHTRA't

mälestavad leinas

EINAR VÄHI perekonnaga
ALVINE VÄHI
TIIU ONU
MEINHARD SAUL abikaasaga

Lahkus meie armas sugulane

MARTA SAARE

Sündinud 26. detsembril 1890 Põltsamaal
Surnud 11. oktoobril 1986 Tallinnas

Vaikses leinas

perekond LOKK

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 33 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334

ARSTID

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E. 1044

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Leinateateid

Rootsis Stokholmis suri 21. augustil Anne Poom, sündinud 5. jaanuaril 1908 Eestis.

Inglismaal Cardiffis suri 19. augustil Elvine Soomre, sündinud 18. veebruaril 1916 Põltsamaal.

Tallinnas suri 9. juulil Alma Maria Laasberg, sündinud 1. detsembril Virumaal.

Uus-Meremaal suri 2. juulil Leo Vaigro.

USA-s suri 28. augustil Hilda Kõivupuu, sündinud 18. juulil 1900.

USA-s Huntingtonis suri 31. augustil Irene Meyer, sündinud 25. aprillil 1911 Kuressaares.

Rootsis Stokholmis suri 26. augustil Kurt Matson, sündinud 3. veebruaril 1898 Haapsalus.

Rootsis Olofströmis suri 15. septembril August Elmar Oldma, sündinud 16. novemril 1899 Tartus.

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.—	pluss saatekulu	$45.—,	kokku	$107.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu	$23.—,	kokku	$57.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu	$11.50,	kokku	$29.50

USA-s:

aastas	$62.—	pluss saatekulu	$49.—,	kokku	$111.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu	$25.—,	kokku	$59.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu	$13.—,	kokku	$31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — kolmapäeval ja reedel

Reedel, 17. oktoobril 1986 — Friday, October 17, 1986

VALVEARST NÄDALALÕPUL

18. ja 19. oktoobril
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

25. ja 26. oktoobril
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

1. ja 2. novembril
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

8. ja 9. novembril
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

Sündmuste kalender

☆ 1.—31. oktoobril EKKT XXXI Aasta-sügisnäitus North York Public Library — Fairview Branch.

☆ Pühapäeval, 19. okt. kell 3 p.l. Eesti Majas mulkide koosviibimine.

☆ Pühapäeval, 19. okt. kell 3 p.l. Eesti Maja suures saalis TE Segakoori 35. aastapäeva tähistamise juubeliaktus.

☆ Neljapäeval, 23. okt. kell 7.30 õ. Eesti Majas TE Aiandusklubi korraldusel Martin Lepiku loeng „Sibullilli aasta ringi".

☆ Laupäeval, 25. oktoobril kell 1 p.l. Ehatares E. Abistamiskomitee ja Ehatare loteril.

☆ Laupäeval, 25. okt. kell 7.30 õ. Eesti Maja suures saalis TE Skaudisõprade Seltsi „Kotkajärve ball".

☆ Pühapäeval, 2. nov. kell 3 p.l. Eesti Maja suures saalis EIT Naisringi moenäitus.

Reikjaviki . . .

(Algus lk. 1)

sid N. Liidu ameti-isikud seda uurimistööd oma riigile hädaohtlikuks pidama?"

Sellele vastas Reagan ise oma eilses raadiokõnes.

„Senine rahu on olenenud nõndanimetatud „heidutusvõimest" — mis tähendab, et kuna me oleme mõlemad võimelised teineteist vastastikku hävitama, siis ei alusta kumbki pool sõda ega tee tuumarakettidega esmalöögilist üllatusrünnakut. Kuid N. Liit on juba vähemasti kümme aastat raketitõrje-süsteemide kallal töötanud. Praegu ümbritseb Moskvat tõrjerakettide tihe ahel ja Krasnojarskis on ehitusel suured radariseadmed, mis on mõeldud tõrjerakettide juhtimiseks.

Kui me neile veel kümme aastat arenguvõimalust lubame, ilma omaltpoolt samalaadseid meetmeid tarvitusele võtmata, siis saavutavad N. Liidu sõjajõud ballistiliste tuumapäiste rakettide hävitusvõime, mis meid täiesti kaitsetuks jätab. Siis võivad nad meile tingimusi dikteerida, sest meie heidutusvõime on siis suuremalt osalt kadunud. Seepärast on meil tarvis oma enda SDI süsteemi ja seepärast ongi see N. Liidule nii valus punkt, et nad on nõus kasvõi täielikku desarmeerimist lubama, kui aga me ainult oma SDI arengu peataksime."

Selle kohta kirjutas tuntud Kanada kommentaator Richard Gwyn esmaspäevases Toronto Star'is: „President Reagan ei ole suutnud oma Hollywoodi-aegu unustada, mil ta kaitsetute filmikirjanike ja näitlejate hulgas kommuniste otsis.

Kahtlemata mõjutasid teda ka sõjaõhutajad (hawks) tema hoovkonnas. Nagu Gorbatshov ütles, oleks ainult püstihull (madman) Reagani tingimused vastu võtnud. Kuid Reagan ei suutnud end sundida vastaspoolt usaldama, selle asemel rääkis ta järjest mingist „kindlustuspoliisist."

Kuid ilma vastastikuse usalduseta on võimatu rahu saavutada ja kui Gorbatshov Reagani nõudmistele järele oleks andnud, oleks see N. Liidu militaarselt pankrotti ajanud."

Kuid mõningad vaatlejad arvavad, et just pankroti kartusel — majandusliku kokkuvarisemise hirmus — on Gorbatshov nii agar rahukokkuleppeid sobitama. Sest N. Liit ei jõudvat USA-ga enam sammu pidada, eriti kui küsimus seisab „strateegilise kaitsealgatuse programmis". Seepärast, arvavad need kommentaatorid, tuleb N. Liit varsti jälle konverentsilaua taha tagasi.

Nalja

— Mis te õige mõtlete? Miks jooksete minu järel piki linna?

— Puhh, puhh. Kui neiu nii uskumatult kiiresti eest ära läheb.

SÕDALASE RISTSÕNA

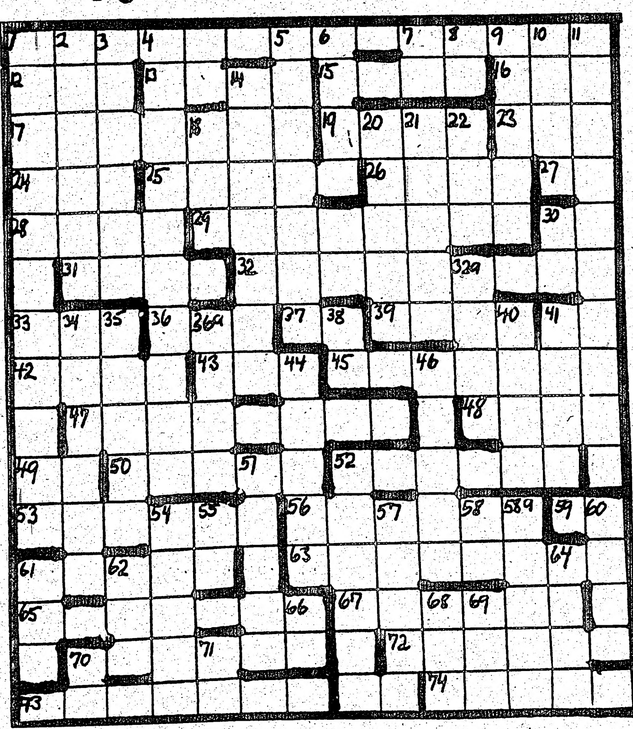

Põikread: 1. Hiljuti ilmunud Eesti sõduri võitlusi ja seiklusi kirjeldav teos, 12. Juhtub muinasjuttudes, 13. Kaardimast, 15. Selle saamine kodunt valmistas sõdurile suurt rõõmu, 16. Haavatu valuhäälitsus, 17. Suursugusus, noobel käitumine, 19. Toos, kapsel — algup. kirjaviisis, 23. Ühe Kanada provintsi nime lühend, 24. Naisenimi, 25. Naisenimi, 26. . . . . väelane, sõduri- ja allohvitseri üldnimetus tsaari sõjaväes, 27. Kaksikvokaal, 28. Edu, 29. Eesti sõduri vastane kahes sõjas, 31. Sõber, sõbramees, 32. Osa maa nimest, kus eesti sõdurid said sõja lõpus eriti julma kohtlemise osaliseks, 33. Hirmus võitlusvahend — saksa keeles, 36. Eesti muusikategelane Rootsis, 37. Eessõna saksa keeles, 39. Kõige enam, 41. Naatriumi keemil. sümbol, 42. Ratsarügemendi ohvitser, 184. Idapataljoni ülem, 43. E. Vabadussõja kangelane, 45. Ühe relva laskemoon, 47. Eestlasest Rüütliristi kavaler, 48. Endine kirjastus paguluses, 49. Eitus, 50. Sõduripalitu, 52. Seal formeeriti 6. Eesti Piirikaitse Rügement, 53. Kutsutud ja . . . . — M. Metsanurga teos, 56. Hiljuti Torontos surnud nimekas eesti sõjamees, 59. . . 200 — Eesti väeüksus Soomes, 61. Õhu . . . . — kuulutab hädaohtu õhust, 63. Suurepärase, 65. Nr.73 põikridades oleva väejuhi auaste, 67. Kolmanda Eesti Piirikaitse rügemendi ülem, 70. Tshehhoslovakkias kaduma jäänud nimekas eesti sõjamees, Rüütliristi kandja, 72. Admiral Pitka staabiülem 1944. a. saatuslikel päevil, 73. Eesti rügemendi ülem Soomes, 74. . . . . heitja — kohutav relv.

Püstread: 1. Seal toimusid 1944. aastal eriti ägedad lahingud Eesti pinnal, 2. H. Visnapuu luuletuskogu, 3. Eestlane, kes sai II maailmasõjas kõrgeima saksa aumärgi, 4. . . . . kasvandikud — raamat ühe grupi eesti noorsõdurite saatusest, 5. Teose „Soomepoisid" üks autoritest, 6. Kuulus Saksa admiral, kelle nime kandis suur sõjalaev, 7. Lehekülg — lüh., 8. Valuhüüe, 9. Sinna läksid paljud eesti noored 1942/44. aastail, 10. Nr. 73 põikridades antud isiku eesnimi, 11. Lõhkeaine plahvatust esilekutsuv lõhkelaeng, 14. Mees (võis ka naine olla) kelle käest käis läbi post sõja ajal, 18. Väga valge, 20. . . . sõda — meie hõimuvellede üks võitlusi oma põlisvaenlasega, 21. Ratsaväelane, 22. Inglise mehenimi, 30. Titaaniumi keemiline sümbol, 32. Vabaaja veetmise koht, 34. Üks teoses), 35. Ameerika sõjaväemuusik, populaarse marsi „Tähed ja triibud" autor, 36. . . . Rivanool — kirjutab meie lehes vesteid, 38. Kuulipilduja lühinimi saksa keeles, 40. . . . tuli — eriti äge tulistamine, 41. Oli ka meie vaenlane (hüüdnimi), 44. Ühe eesti sõjakirjasaatja eesnimi, 46. Endine Tallinna „Estonia" näitlejatar, 51. Endine Fordi automark, 52. Sakslaste poolt degradeeritud eesti major, hiljem Soome siirdunult Eesti rügemendis pataljoniülem, 54. . . . Rivieres — kohanimi Quebeci provintsis (prantsusk. variant), 55. Sama, mis 37. põiki, 57. Nr. 5 püstridades antud isiku eesnimi, 58. Meesnime lühend, 58a. Osa seljast, 60. Euroopa pikemaid jõgesid, 61. Toiming, toimik, 62. Piirkond, 64. Tööriist, 66. Noot, 68. Vanadusel, 69. Endine vald Harjumaal, 70. Minu, 71. Isiklik asesõna.

SILPRISTSÕNA LAHENDUS

Põikread: 1. La paloma, 4. Ilmar Talve, 7. Pinu, 8. Jagama, 10. Pakri, 13. Nevada, 15. Sakala, 17. Nasitkud, 19. Salaja, 20. Mati, 21. Rutakus, 22. Kassa, 24. Paised, 25. Kasu, 27. Karuse, 30. Sitikas, 32. Karavan, 34. Manitoba, 34. Kalamari.

Püstread: 1. Lapiline, 2. Panu, 3. Maja, 4. Ilma, 5. Talpak, 6. Verivalla, 9. Galantne, 11. Aidati, 12. Vasala, 14. Vanasti, 16. Kajakas, 18. Kudrused, 19. Sakuska, 20. Malaka, 23. Sarikas, 24. Paise, 26. Susi, 28. Rubiini, 29. Härra, 31. Tibama, 32. Kaba, 33. Vanka.